

VILNIAUS LOPŠELIS-DARŽELIS „DAIGELIS“

DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS RIZIKOS VERTINIMAS

Vilnius
2022

Turinys

1. Darbuotojų saugos ir sveikatos valdymas	4
1.1. Darbuotojų saugos ir sveikatos organizavimas	4
1.2. Įgūdžiai ir mokymas	5
1.3. Įvykiai darbe ir profesinės ligos.....	8
1.4. Specialiųjų poreikių darbuotojai	10
2. Bendrieji reikalavimai.....	11
2.1. Reikalavimai darbo priemonėms	11
2.2. Ergonominiai veiksniai	12
2.2.1. Darbo vietos pritaikymas pagal darbuotojo galimybes	12
2.2.2. Krovinių (daiktų) kėlimas rankomis	15
2.3. Gaisrinė sauga ir evakavimas.....	16
2.3.1.. Gaisrinė sauga.....	16
2.3.2. Evakavimas	18
2.4. Elektrosauga.....	19
2.5. Patalpų įrengimas.....	20
2.6. Psichosocialiniai veiksniai	23
2.6.1. Darbo aplinka.....	23
2.6.2. Darbo reikalavimai.....	24
2.6.3. Darbo organizavimas	25
2.6.4. Darbo turinys	26
2.6.5. Santykiai tarp darbuotojų	26
2.6.6. Bendravimas su auklėtiniais ir jų tėvais	27
3. Darbo ir poilsio laikas	28
3.1. Darbuotojai dirba darbo tvarkos taisyklėse, darbo sutartyje numatytu darbo laiku; arba darbo grafike nustatytu laiku	28
3.2. Darbo grafikai sudaromi tinkamai.....	29
3.3. Laikomasi reikalavimo neviršyti maksimalios viršvalandžių trukmės.....	29
3.4. Nuotolinis darbas organizuojamas tinkamai	30
4. Kiti rizikos veiksniai	30
4.1. Maitinimas	30
4.2. Valymo darbai.....	34
4.3. Asmeninės apsaugos priemonės	35
4.4. Transportas.....	37
5. Ikimokyklinio ugdymo įstaigos	38

5.1. Sveikatos tikrinimai ir įgūdžiai	38
5.2. Pirmosios pagalbos suteikimas	40
5.3. Apšvietimas.....	41
5.4. Mikroklimato, vėdinimo, triukšmo reikalavimai	43
5.5. Ikimokyklinio ugdymo patalpos	45
5.6. Ugdymo įstaigos sklypo/teritorijos priežiūra.....	48
5.7. Skalbyka.....	49

1. Darbuotojų saugos ir sveikatos valdymas

Darbuotojai, dirbantys švietimo įstaigose, susiduria su įvairiais rizikos veiksniais, kurie kelia pavojų saugai ir sveikatai. Rizika saugai ir sveikatai švietimo sektoriuje, gali paveikti ne tik darbuotojus, bet ir auklėtinius, studentus bei lankytojus.

1.1. Darbuotojų saugos ir sveikatos organizavimas

Darbdaviui atstovaujantis asmuo pagal Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų nuostatus nustato darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų laikymosi kontrolės tvarką Įstaigoje, tvirtindamas įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos nuostatus arba įmonės darbuotojų saugos specialistų pareigines instrukcijas, duodamas įpareigojimus padalinių vadovams įgyvendinti darbuotojų saugos ir sveikatos priemones ir kontroliuoti, kaip laikomasi darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų. Visais atvejais DSS specialistų, atsižvelgiant į įmonės ekonominės veiklos rūšį, darbuotojų skaičių ir profesinę riziką, turi būti pakankamai, kad jie galėtų organizuoti Įstaigoje darbuotojų saugos ir sveikatos prevencines priemones. Darbuotojams, paskirtiems į darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybą (toliau - DSS tarnyba), turi būti suteikiama pakankamai laiko jų funkcijoms atlikti.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

1.1.1. Įstaigoje paskirtas (pasamdytas) DSS specialistas; sudaryta sutartis su kita įmone; pats darbdavys atlieka DSS tarnybos funkcijas

Darbdavys, siekdamas užtikrinti darbuotojų saugą ir sveikatą, paskiria vieną ar daugiau darbuotojų saugos ir sveikatos (toliau -DSS) specialistų arba steigia darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybą. Jeigu įstaigoje nėra tokių asmenų arba jų nepakanka, kad būtų tinkamai organizuojamos darbuotojų saugos ir sveikatos prevencinės priemonės, darbdavys gali sudaryti sutartį su fiziniu asmeniu ar juridiniu asmeniu dėl darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijų ar jų dalies atlikimo. Mažoje įstaigoje darbdavys ar darbdaviui atstovaujantis asmuo gali pats atlikti DSS tarnybos funkcijas.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas, 12 str. 1 d.
;Mokymo ir žinių darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais tikrinimo bendrieji nuostatai, 4 - 7 p. Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų pavyzdiniai nuostatai, 4 p., 10 p.

1.1.2. Darbdavio paskirtiems asmenims suteikiama pakankamai laiko DSS funkcijoms atlikti

Darbuotojams, paskirtiems į darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybą (toliau - DSS tarnyba), turi būti suteikiama pakankamai laiko jų funkcijoms atlikti. Šiems darbuotojams netaikoma administracinė ar kita atsakomybė dėl veiklos organizuojant ir įgyvendinant prevencines priemones, susijusias su darbuotojų sauga ir sveikata, jeigu jie veikė vadovaudamiesi Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymu, kitais darbuotojų saugos ir sveikatos norminiais teisės aktais.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas, 12 str. 4 d.

Yra vykdoma neblaivumo darbe prevencija

Neblaivumas darbe yra viena iš didžiausių grėsmių įvykti nelaimingiems atsitikimams. Neblaiviam darbuotojui sulėtėja reakcija, jo elgesys dažnai būna neadekvatus, neįvertinama situaciją bei pavojus savo ir kitų gyvybei.

Jeigu darbuotojas pasirodė darbe apsvaigęs nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių ar toksinių medžiagų, darbdavys tą dieną (pamainą) jį nušalina nuo darbo, neleisdamas jam dirbti ir nemokėdamas darbo užmokesčio.

Darbuotojai turi būti informuojami apie teisės aktuose numatytas baudas dėl neblaivaus arba apsvaigusio nuo narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų darbuotojo buvimo darbo vietose, juridinių asmenų patalpose ar teritorijoje darbo metu arba darbui pasibaigus, taip pat darbuotojo vengimo pasitikrinti dėl neblaivumo ar apsvaigimo.

Tokio darbuotojo nenušalinimas nuo darbo užtraukia baudą darbdaviams ar kitiems atsakingiems asmenims nuo 140 iki 440 eurų.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos Respublikos darbo kodeksas, 49 str. 1 d.; 58 str. 3 d. 2 p.;

Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksas, 98 str.

1.2. Įgūdžiai ir mokymas

Kai darbuotojui nepakanka profesinių įgūdžių arba instruktavimo metu suteiktų žinių, kad darbuotojas galėtų saugiai dirbti ir nebūtų pakenkta jo sveikatai, darbdaviui atstovaujantis asmuo, darbdavio įgaliotas asmuo organizuoja darbuotojo mokymą darbo vietoje, Įstaigoje ar mokymo įstaigose.

1.2.1. Darbdavys (darbdavį atstovaujantis asmuo) mokomas ir jo žinios tikrinamos nustatyta tvarka

darbuotojų saugai ir sveikatai atlikti įmonės DSS tarnybos funkcijas, kai įmonė vykdo veiklą, nurodytą Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų pavyzdinių nuostatų 3 priede (Švietimas, P sekcija), ir įmonės darbuotojų skaičius neviršija 49.

Darbdaviui atstovaujantį asmenį, prieš jam pradėdant eksploatuoti įmonę, moko profesinio mokymo teikėjas pagal, atsižvelgiant į darbdaviui atstovaujančio asmens mokymo temas, parengtą profesinio mokymo programą, arba darbdaviui atstovaujantis asmuo mokosi savarankiškai pagal darbdaviui atstovaujančio asmens mokymo temas.

Darbdaviui atstovaujančio asmens žinias darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais privalomai tikrina Valstybinė darbo inspekcija.

Iki 2017 metų liepos 1 dienos galiojusių Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 20 „Dėl darbdavio ar jo įgalioto asmens žinių iš darbuotojų saugos ir sveikatos srities privalomojo tikrinimo tvarkos ir darbdavių, kurie atleidžiami nuo darbuotojų saugos ir sveikatos srities žinių patikrinimo, sąrašo patvirtinimo“, atleistų nuo žinių iš darbuotojų saugos ir sveikatos srities patikrinimo įstaigų vadovams, kurie ir po 2017 metų liepos 1 dienos toliau dirba šiose pareigose, privalomo žinių iš darbuotojų saugos ir sveikatos srities tikrinimo nuostata nebus taikoma.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas, 26 str. 1 d.;
Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų pavyzdiniai nuostatai, 8.3 p., 3 priedas (;

Mokymo ir žinių darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais tikrinimo bendrieji nuostatai,
4 - 7 p.

1.2.2. DSS specialistas (-ai) yra mokomas ir ir jo žinios DSS klausimais yra tikrinamos nustatyta tvarka

Asmuo, norintis dirbti DSS specialistu turi turėti:

Aukštąjį universitetinį išsilavinimą pagal specialias darbuotojų saugos ir sveikatos mokymo programas;

arba

Aukštąjį universitetinį ar aukštąjį koleginių išsilavinimą arba jam prilygintą išsilavinimą ir:
iki 2017-06-30 išduotą pažymėjimą, patvirtinantį gebėjimą dirbti DSS specialistu konkrečios (konkrečių) ekonominės veiklos rūšies (rūšių) įmonėse;

arba

nuo 2017-07-01 jų žinios darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais turi būti patikrintos Valstybinėje darbo inspekcijoje Mokymo ir žinių darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais tikrinimo bendrųjų nuostatų nustatyta tvarka.

DSS specialistus moko profesinio mokymo teikėjas pagal atskiroms ekonominės veikloms sritims parengtas profesinio mokymo programas.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas, 12 str. 1 d.;

Kvalifikaciniai reikalavimai darbuotojų saugos ir sveikatos specialistams, darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos darbuotojų saugos ir sveikatos specialistams, juridinio asmens darbuotojų saugos ir sveikatos specialistams ar fiziniams asmenims, atliekantiems darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas ar jų dalį aprašas, 1.1 p.

Mokymo ir žinių darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais tikrinimo bendrieji nuostatai, 2.1 p., 5 - 6 p.

1.2.3. Įstaigoje nustatyta instruktavimo ir mokymo tvarka

Darbuotojų instruktavimo ir mokymo tvarką Įstaigoje nustato darbdaviui atstovaujantis asmuo. Darbdavys negali reikalauti, kad darbuotojas pradėtų darbą Įstaigoje, jeigu jis neinstrukuotas saugiai dirbti jam pavestą darbą. Darbo įrenginių (priemonių) naudojimo instrukcijos rengiamos nesant gamintojo parengtos naudojimo instrukcijos arba kai gamintojo parengtoje naudojimo instrukcijoje nepateikiama visa reikalinga informacija (saugios darbo įrenginių naudojimo sąlygos, galimos neįprastos įrenginio naudojimo situacijos ir šių situacijų galimos pasekmės darbuotojų saugai ir sveikatai, praktiniai patarimai, kaip saugiai naudoti darbo įrenginius) darbuotojų saugai ir sveikatai užtikrinti.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas, 27 str. 1 d.

Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijų rengimo ir darbuotojų, darbdavių susitarimu pasiūstų laikinam darbui į įmonę iš kitos įmonės, instruktavimo tvarkos aprašas, 4 p.

1.2.4. Darbuotojai, dirbantys su įrenginiais yra mokomi pagal gamintojo nurodymus

Darbuotojai turi būti mokomi apie pavojus, kuriuos kelia konkretus įrenginys. Privalomi konkrečios darbo priemonės saugaus naudojimo reikalavimai nustatomi darbo priemonės dokumentuose (naudojimo taisyklėse, naudojimo instrukcijose). Juos kartu su darbo priemone privalo pateikti jos gamintojas. Jeigu įrenginio gamintojas nurodo, kad darbuotojas, dirbantis su konkrečiu įrenginiu turi būti mokomas, darbdavys privalo organizuoti mokymą, kurio metu aiškinamos saugios darbo įrenginių naudojimo sąlygos, galimos neįprastos įrenginio naudojimo situacijos ir šių situacijų galimos pasekmės darbuotojų saugai ir sveikatai, praktiniai patarimai, kaip saugiai naudoti darbo įrenginius.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas, 16 str. 3 d.;

Darbo įrenginių naudojimo bendrieji nuostatai, 19-21p.

1.2.5. Darbuotojai, atsižvelgiant į juos veikiančius kenksmingus ir (ar) pavojingus veiksnius, yra mokomi

Kai darbuotojui nepakanka profesinių įgūdžių ir instruktuojant suteiktų žinių, kad jis galėtų saugiai dirbti ir nebūtų pakenkta jo sveikatai, darbdaviui atstovaujantis asmuo arba darbdavio įgaliotas asmuo, atsižvelgdamas į darbuotoją veikiančius kenksmingus ir (ar) pavojingus veiksnius, organizuoja darbuotojo mokymą darbo vietoje, Įstaigoje, kurios vykdo mokymą vadovaudamosi Mokymo ir žinių darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais tikrinimo bendraisiais nuostatais. Instruktavimas ir mokymas vykdomas darbuotojo darbo laiku, atnaujinamas pasikeitus ar atsiradus naujai profesinei rizikai ir prireikus kartojamas.

Mokymo ir žinių iš darbuotojų saugos ir sveikatos srities patikrinimo bei šių darbų saugaus atlikimo tvarką nustato darbdavys, išskyrus atvejus, kai įstatymai ar kiti norminiai teisės aktai nustato kitokią šių darbuotojų mokymo, žinių tikrinimo bei saugaus darbų atlikimo tvarką.

Darbai automobilių remonto įmonėse, kurie atliekami kenksmingų ir (ar) pavojingų veiksmų poveikyje, gali būti tokie:

darbas su pavojingomis cheminėmis medžiagomis (dažai, cheminiai preparatai, klijai, tirpikliai, automobilinis kuras);

krovinių kėlimas rankomis;

darbas potencialiai sprogioje aplinkoje ir kt.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas, 27 str. 1 d.

Mokymo ir žinių darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais tikrinimo bendrieji nuostatai, 12 p.

1.2.6. Darbuotojai mokomi suteikti pirmąją pagalbą

Darbuotojai, dirbantys kenksmingų veiksnių aplinkoje ir pavojingus darbus, darbo saugos ir sveikatos tarnybų specialistai privalo būti mokomi suteikti pirmąją pagalbą. Mokymo temos, mokymo trukmė, mokymo periodiškumas yra nustatyti Privalomojo pirmosios pagalbos mokymo programoje.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Privalomojo pirmosios pagalbos mokymo programa, 3 p.

1.2.7. Darbuotojai, vairuojantys transporto priemones darbo reikmėms, turi reikiamos kategorijos vairuotojo pažymėjimą

Teisė vairuoti motorines transporto priemones ar jų junginius su priekabomis, traktorius, savaeiges mašinas suteikiama Lietuvos Respublikoje gyvenantiems, ne jaunesniems kaip LR saugaus eismo automobilių keliais įstatyme nustatyto amžiaus asmenims, kurių sveikatos būklė yra tinkama vairuoti tam tikros kategorijos motorinę transporto priemonę, traktorių, savaeigę mašiną, mokantiems KET, išmanantiems kitus teisės aktus, reglamentuojančius kelių eismą, mokantiems vairuoti, nustatyta tvarka išlaikiusiems egzaminus ir turintiems vairuotojo pažymėjimą.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas, 27 str.;

Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymas, 22 str. 1 d.

1.3. Įvykiai darbe ir profesinės ligos

Įvykis darbe, dėl kurio darbuotojas patiria žalą sveikatai – įvykis, įskaitant eismo įvykį, dėl kurio darbuotojas patiria žalą sveikatai arba dėl kurio darbuotojas miršta, tiriamas nustatant jo priežastinį ryšį su darbu ir pripažįstamas ar nepripažįstamas nelaimingu atsitikimu darbe.

Nelaimingas atsitikimas darbe – įvykis darbe, įskaitant eismo įvykį, atliekant darbo funkcijas ar būnant darbo vietoje, dėl kurio darbuotojas patiria žalą sveikatai ir netenka darbingumo nors vienai dienai arba dėl kurio darbuotojas miršta, nustatyta tvarka ištirtas ir pripažintas nelaimingu atsitikimu darbe. **Nelaimingas atsitikimas pakeliui į darbą ar iš darbo** – įvykis, įskaitant eismo įvykį, darbuotojui vykstant į darbą ar iš darbo.

Nelaimingi atsitikimai darbe ir nelaimingi atsitikimai pakeliui į darbą ar iš darbo pagal jų pasekmes skirstomi į lengvus, sunkius, mirtinus. **Profesinė liga** - ūmus ar lėtinis darbuotojo sveikatos sutrikimas, kurį sukėlė vienas ar daugiau kenksmingų ir (ar) pavojingų darbo aplinkos veiksnių, nustatyta tvarka pripažintas profesine liga.

Už nelaimingo atsitikimo darbe nuslėpimą, nustatytos pranešimo ir ištyrimo tvarkos pažeidimą yra numatytos baudos (LR administracinių nusižengimų kodeksas [97 str.](#)).

1.3.1. Įstaigoje yra registruojami ir tiriama įvykiai darbe

Įvykis darbe, dėl kurio darbuotojas patiria žalą sveikatai – įvykis, įskaitant eismo įvykį, dėl kurio darbuotojas patiria žalą sveikatai arba dėl kurio darbuotojas miršta, nustatyta tvarka tiriamas nustatant jo priežastinį ryšį su darbu ir pripažįstamas ar nepripažįstamas nelaimingu atsitikimu darbe. Atliekant įvykio darbe, dėl kurio darbuotojas patiria žalą sveikatai, tyrimą, nustatomos jo aplinkybės ir priežastys bei nurodomos priemonės panašių įvykių priežastims pašalinti.

Įvykį darbe, dėl kurio darbuotojas patiria žalą sveikatai, išskyrus tą, kurią **tiria Valstybinė darbo inspekcija, nelaimingą atsitikimą pakeliui į darbą ar iš darbo tiria darbdaviui atstovaujancio asmens įsakymu ar kitu tvarkomuoju dokumentu patvirtinta dvišalė komisija, sudaryta iš darbdavio atstovo (atstovų), kuri (kuriuos) skiria darbdaviui atstovaujantis asmuo, ir darbuotojų atstovo (atstovų) saugai ir sveikatai.** Įstaigoje įvykiai darbe, nelaimingi atsitikimai darbe ir nelaimingi atsitikimai pakeliui į darbą ar iš darbo registruojami Įvykių darbe, nelaimingų atsitikimų darbe, nelaimingų atsitikimų pakeliui į darbą ar iš darbo aktų registravimo žurnale (Nelaimingų atsitikimų darbe tyrimo ir apskaitos nuostatų 5 priedas).

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas, 2 str. 15 d., 44 str. 1-2 d.;
Nelaimingų atsitikimų darbe tyrimo ir apskaitos nuostatai, 66 p., 5 priedas,

1.3.2. Įstaigoje yra tiriami incidentai

Incidentas – su darbu susijęs įvykis, dėl kurio darbuotojas nepatiria žalos sveikatai.

Siekiant išvengti nelaimingų atsitikimų darbe, svarbu, kad visi Įstaigoje įvykę incidentai būtų ištirti, nustatytos jų priežastys, bei imtasi prevencinių priemonių.

Incidentas tiriamas ir registruojamas įmonės darbo tvarkos taisyklėse nustatyta tvarka. Tiriant incidentus turi dalyvauti darbuotojų atstovai saugai ir sveikatai.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas, 2 str. 14 d., 44 str. 1 d.

1.3.3. Įvykį darbe pripažinus nelaimingu atsitikimu darbe ar nustačius profesinę ligą yra numatomos ir įgyvendinamos prevencinės priemonės

Nelaimingas atsitikimas darbe – įvykis darbe, įskaitant eismo įvykį, atliekant darbo funkcijas ar būnant darbo vietoje, dėl kurio darbuotojas patiria žalą sveikatai ir netenka darbingumo nors vienai dienai arba dėl kurio darbuotojas miršta, nustatyta tvarka ištirtas ir pripažintas nelaimingu atsitikimu darbe.

Darbdavio pareigos:

1. Įgyvendinti nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencines priemones;
2. Pavesti padalinio vadovui koordinuoti tokių prevencinių priemonių įgyvendinimą, ir kontroliuoti, kaip įmonės darbuotojai laikosi darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų;
3. Pavesti darbdavio įgaliotiems asmenims įgyvendinti nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencines priemones, kurios yra bendros padaliniams ir įmonei.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas, 2 str. 21 d.- 22d.; 32 str. 2 d.

1.3.4. Apie įvykius darbe, dėl kurių darbuotojas mirė arba per kuriuos buvo sunkiai pakenkta darbuotojo sveikatai, yra nedelsiant pranešama VDI

Darbdaviui atstovaujantis asmuo ar darbdavio įgaliotas asmuo nedelsdami privalo pranešti atitinkamai teritorinei prokuratūrai ir Valstybinei darbo inspekcijai apie visus įvykius darbe, dėl kurių darbuotojas mirė arba per kuriuos buvo sunkiai pakenkta darbuotojo sveikatai.

Ūmių profesinių ligų, dėl kurių darbuotojas mirė, atvejais darbdaviui atstovaujantis asmuo ar darbdavio įgaliotas asmuo nedelsdami privalo pranešti ir visuomenės sveikatos centrui apskrityje.

Pranešimų apie įvykius darbe, dėl kurių darbuotojai patiria žalą sveikatai, nelaimingus atsitikimus pakeliui į darbą ar iš darbo, profesines ligas ir jų registravimo tvarka nustatoma atitinkamai Nelaimingų atsitikimų darbe tyrimo ir apskaitos nuostatuose, Profesinių ligų tyrimo ir apskaitos nuostatuose.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas, 43 str., 2d., 4 d.
Nelaimingų atsitikimų darbe tyrimo ir apskaitos nuostatai, 9 p.

1.4. Specialiųjų poreikių darbuotojai

1.4.1. Užtikrinamas saugus nėščių, neseniai pagimdžiusių, krūtimi maitinančių darbuotojų darbas

Nėščioms, neseniai pagimdžiusioms ar krūtimi maitinančioms moterims teisės aktai numato tokias pavojingas darbo sąlygas:

- 1) sunkių krovinių, galinčių sukelti pavojų, ypač nugarai ir juosmeniui, kilnojimas;
- 2) triukšmas;
- 3) jonizuojančioji spinduliuotė;
- 4) nejonizuojančioji spinduliuotė (elektromagnetiniai laukai);
- 5) nepalanki šiluminė aplinka (labai didelis šaltis arba karštis);
- 6) judesiai ir padėtys, keliavimas (darbovietėje arba už jos ribų), nepalanki darbo poza; protinis ir fizinis nuovargis ir kiti fiziniai sunkumai. Šis sąrašas nėra baigtinis, būtina žiūrėti [Nėščių, neseniai pagimdžiusių, krūtimi maitinančių darbuotojų darbo sąlygų aprašą](#)).

Krūtimi maitinančioms darbuotojoms be bendros pertraukos pailsėti ir pavalgyti, ne rečiau kaip 3 (trys) valandos suteikiamos ne trumpesnės kaip pusės valandos pertraukos kūdikiui krūtimi maitinti. Tokios pertraukos apmokamos pagal darbuotojos darbo užmokestį.

Nėščioms, neseniai pagimdžiusioms ir krūtimi maitinančioms moterims turi būti sudarytos sąlygos pailsėti atsigulus.

Nėščias, neseniai pagimdžiusias ar krūtimi maitinančias darbuotojas skirti viršvalandinius darbus be jų sutikimo draudžiama.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas, 37 str.

Nėščių, neseniai pagimdžiusių, krūtimi maitinančių darbuotojų darbo sąlygų [aprašas](#)
Buities, sanitarinių ir higienos patalpų įrengimo reikalavimų aprašas, 14 p.

1.4.2. Užtikrinamas saugus neįgaliųjų asmenų darbas

Dirbančių neįgaliųjų saugą ir sveikatą turi užtikrinti darbdaviui atstovaujantis asmuo.

Sveikatos priežiūros įstaigos išvada dėl neįgaliojo galimybės dirbti konkretų darbą privaloma darbdaviui ir darbuotojui.

Neįgalieji gali būti skiriami dirbti viršvalandinius darbus, dirbti naktį ir budėti, jeigu to jiems nedraudžia sveikatos priežiūros įstaigos išvada, tik su jų sutikimu.

Gamybos pastatuose, kuriuose įrengtos darbo vietos asmenims su negalia, turi būti sudarytos sąlygos šiems asmenims į juos patekti, laisvai juose judėti ir naudotis visomis jų patalpomis.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas, 38 str.;

Buities, sanitarinių ir higienos patalpų įrengimo reikalavimų aprašas, 13 p.

2. Bendrieji reikalavimai

2.1. Reikalavimai darbo priemonėms

Darbdavys, parinkdamas darbo priemones, įvertina specifines darbo sąlygas taip pat papildomus pavojus, kuriuos gali kelti naudojama darbo priemonė. Ten, kur neįmanoma užtikrinti, kad darbuotojai darbo priemones galės naudoti be rizikos saugai ir sveikatai, darbdavys privalo imtis atitinkamų priemonių, kad rizika būtų kiek galima mažesnė. Darbdavys privalo turėti visus gamintojo numatytus darbo priemonės naudojimo dokumentus.

2.1.1. Darbo priemonės turi naudojimo dokumentus

Darbo priemonės naudojimas - bet kuri veikla, susijusi su darbo priemonės (paleidimas ar sustabdymas, naudojimas, gabenimas, remontas, modifikacija, priežiūra ir aptarnavimas, valymas ir kita). Darbdavys privalo turėti visus gamintojo numatytus darbo priemonės naudojimo dokumentus. Privalomi konkrečios darbo priemonės saugaus naudojimo reikalavimai nustatomi darbo priemonės dokumentuose (naudojimo taisyklėse, naudojimo instrukcijose). Juos kartu su darbo priemone pateikia jos gamintojas. Darbo priemonė gali būti panaudota tik tiems veiksams (darbams) ir tokiais sąlygomis, kuriems ji yra skirta ir pritaikyta.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas, 16 str. 3 d.

Darbo įrenginių naudojimo bendrieji nuostatai, 8 p., 1 priedas 2.12 p

2.1.2. Nešiojamos kopėčios yra naudojamos saugiai

Nešiojamos kopėčios – kopėčios, kurias galima lengvai pernešti. Palipimui prie aukštai esančių lentynų biure gali būti naudojamos nešiojamos kopėčios. Naudojamos kopėčios turi atitikti visus saugos reikalavimus. Pristatomų kopėčių apatiniai galai turi būti su neslystančiais paviršiumi antgaliais. Kopėčias reikia statyti 75° kampu. Negalima naudoti sugadintų kopėčių su įlūžusiais ilginiais ir skersiniais, deformuotų arba įtrūkusių metalinių kopėčių. Darbuotojas ant kopėčių skersinio turi stovėti abejomis kojomis. Lipant ar leidžiantis kopėčiomis rankos turi būti laisvos, visus įrankius ar įrangą užkelti ar nuleisti reikia naudojant virvę arba kitą saugų būdą. Kopėčios gali būti naudojamos tik palipimui arba nulipimui.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Darbo įrenginių naudojimo bendrieji nuostatai, 2 priedas, 4.1.2 p., 4.2.1-4.2.3 p.

2.1.3. Darbuotojai yra apsaugoti nuo biuro technikos galimo žalingo poveikio

Darbo patalpose su veikiančia biuro technika, pavyzdžiui 3 personaliniai kompiuteriai, 1 fotokopijavimo aparatas ir 1 lazerinis spausdintuvas yra pastebimas padidėjęs ozono, formaldehido, nepastovių organinių junginių ir sveikatai žalingų dalelių kiekis. Dirbant kopijavimo aparatu išsiskiria ozonas, kurio leidžiama neviršytinas ribinis dydis yra 0,6 mg/m³, o ilgalaikio poveikio ribinis dydis yra 0,2 mg/m³. Nedidelė ozono koncentracija sukelia sausumą burnoje, kosulį, dirgina nosies, akių, burnos gleivinę. Didelė ozono koncentracija gali sukelti plaučių edemą, kraujagyslių hipotoniją, didelį nuovargį. Biuro technika (kopijavimo aparatai, spausdintuvai, ir kt.) turi būti eksploatuojama taip, kad darbuotojai nepatirtų žalingo jos poveikio. Didelio našumo biuro technika turi būti įrengta gerai vėdinamose, atskirose patalpose ar koridoriuose, kuo toliau nuo nuolatinių darbo vietų.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas, 18 str., 1 d., 4 p. Lietuvos higienos norma HN23:2011 "Cheminių medžiagų profesinio poveikio ribiniai dydžiai. Matavimo ir poveikio vertinimo bendrieji reikalavimai", 1 priedas

2.2. Ergonominiai veiksniai

Ergonominis veiksnys - tai veiksnys, kurio pagrindą sudaro fizinio darbo krūvis ir įtampa bei darbo vietos pritaikymas darbuotojo galimybėms. Pagrindiniai ergonominiai veiksniai:

darbo poza;

dėmesio koncentravimas;

regos analizatoriaus įtampa;

statinio darbo krūvis;

darbo kėdės ir darbuotojo darbo zonų parametrai bei išdėstymas;

nuolat pasikartojantys rankų judesiai;

fizinio darbo krūvis keliant krovinius rankomis.

2.2.1. Darbo vietos pritaikymas pagal darbuotojo galimybes

Pagrindinė ergonomikos užduotis kiek įmanoma geriau suderinti darbo aplinką su kiekvieno žmogaus asmeniniais ypatumais. Renkantis darbo baldus labai svarbu į tai atsižvelgti. Darbo stalas ir darbo kėdė yra vieni svarbiausių komponentų siekiant išlaikyti teisingą laikyseną ilgo sėdimo darbo metu. Šie baldai turėtų būti renkami atsižvelgiant į darbuotojo ūgį, sudėjimą. Reguliuojama įranga gali palengvinti pozos keitimo galimybę, bet ir be jos galima dažnai keisti padėtis, pavyzdžiui įrengiant sėdimas-stovimas darbo vietas, kai yra galimybė dirbti ir sėdint, ir stovint. Taip pat būtina nepamiršti ir apie pasyvųjį komfortą, t.y. atlošai, porankiai, lenktas kėdės sėdimosios dalies priekis, sėdimosios dalies kontūrai ir kt., visa tai papildomai suteikia darbuotojui komfortą, padeda išvengti raumenų skausmo, mažina krūvį ir pagerina kraujotaką.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

2.2.1.1. Yra užtikrinama pakankama erdvė darbuotojams, dirbantiems su kompiuteriu

Darbo vieta turi būti suprojektuota ir įrengta taip, kad darbuotojas galėtų laisvai prie jos priėti, turėtų pakankamai erdvės darbo ir kitiems judesiams atlikti bei kūno padėčiai keisti. Vienai darbo vietai turi būti skiriama ne mažiau kaip 6 m² darbo patalpos ploto ir ne mažiau kaip 20 m³ erdvės. Šitie reikalavimai taikomi darbo vietoms, kuriose dirbama ne trumpiau kaip 2 val. per darbo dieną. Patalpos/kabineto dydis turi atitikti jame dirbančių darbuotojų skaičių. Darbo vietos turi būti projektuojamos taip, kad būtų pakankamai erdvės ir kad visos darbui reikalingos priemonės būtų lengvai pasiekiamos. Svarbu, kad aukšti žmonės turėtų pakankamai vietos keliams, alkūnėms ir kojoms.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos higienos norma HN 32:2004 „Darbas su videoterminalais. Saugos ir sveikatos reikalavimai“, 25.3 p. Ergonominių rizikos veiksnių tyrimo metodiniai nurodymai, 24 p.

2.2.1.2. Darbo kėdę galima pritaikyti individualiems darbuotojo duomenims

Kiek įmanoma patogioje darbo pozijoje, biuro kėdės turi būti reguliuojamos taip, kad darbuotojas galėtų jas pritaikyti pagal savo ūgį ir kūno sudėjimą. Kėdė yra dažniausiai naudojama kompiuterizuotos darbo vietos dalis. Daugelyje įstaigų darbuotojai daug laiko praleidžia sėdėdami, todėl labai svarbu parinkti tinkamai suprojektuotas ir reguliuojamas kėdes, kad darbuotojas galėtų patogiai sėdėti, efektyviai dirbti. Darbo kėdė turi turėti 5 reguliuojamas atramas, turi būti reguliuojama aukštyn-žemyn, į priekį- atgal, turėti išlenkta priekinį sėdimosios dalies kraštą, reguliuojamąjį kėdės atlošą ir kampą. Tiek kėdės sėdimoji dalis, tiek atlošas turi būti padengti specialiu audiniu arba kita medžiaga, kuri praleidžia orą, taip pat kėdė turi turėti 2 porankius rankoms padėti.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Ergonominių rizikos veiksnių tyrimo metodiniai nurodymai, 4.4 p., 24 p.

2.2.1.3. Darbo kėdė yra stabili, leidžianti lengvai judėti bei pasirinkti patogią kūno padėtį

Darbo kėdė turi būti stabili, leidžianti darbuotojui lengvai ir laisvai judėti bei pasirinkti patogią kūno padėtį. Kėdė turi turėti bent penkias reguliavimo sritis: aukštį, nugaros atramą, nugaros atramos pasvirimą, rankų atramas. Gerai parinkta ir tinkamai sureguliuota darbo kėdė pati savaime skatina taisyklingą sėdėjimo padėtį. Naudojantis netinkama kėde, darbuotojas yra priverstas nepatogiai sėdėti, jo nugaros ir kojų raumenis veikia nepageidautinas statinis krūvis.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos higienos norma HN 32:2004 „Darbas su videoterminalais. Saugos ir sveikatos reikalavimai“, 24.1-24.2 p.;

Ergonominių rizikos veiksnių tyrimo metodiniai nurodymai, 24 p.

2.2.1.4. Darbo kėdės konstrukcija atitinka ergonominius reikalavimus

Darbo kėdės konstrukcija turi atitikti ergonominius reikalavimus. Ergonominė kėdė galima laikyti tik tada, kai jos mechanizmas leidžia ją reguliuoti taip, kad ji tiktų darbuotojui fiziologiškai ir nevargintų. Kėdė turi būti su keliamuoju ir sukamuoju mechanizmu, leidžiančiu keisti kėdės aukštį bei atlošo atlenkimo kampą. Kėdės aukštis pritaikomas pagal žmogaus ar darbo specifikos reikmes, nuo grindų iki sėdimo paviršiaus turėtų būti reguliuojamas 35–52,5 cm intervalu. Kėdės sėdynė turi būti padengta ir aptraukta taip, kad sėdmenų ir klubų svoris pasiskirstytų tolygiai, kad kėdė nebūtų per minkšta ir ne per daug įgaubta – tokia, kad būtų galima lengvai keisti padėtį, pakankamai gili. Kėdė turi turėti porankius. Jais naudojamosi nedarbant, išsinant rankas. Porankiai turi būti nuimami arba reguliuojami. Rekomenduojamas porankių plotis – 4 cm, ilgis – 20 cm. Porankiai leidžia patogiai atremti dilbius, atpalaiduoti pečius; jų aukštis turi būti 22–28 centimetrai. Netinkamo aukščio porankiai gali būti pečių, kaklo ar nugaros skausmų priežastis. Atstumas tarp atramų – 46–50 cm.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos higienos norma HN 32:2004 „Darbas su videoterminalais. Saugos ir sveikatos reikalavimai“, 24.2 p.

Ergonominių rizikos veiksnių tyrimo metodiniai nurodymai, 24 p.

2.2.1.5. Darbo stalo konstrukcija atitinka ergonominius reikalavimus

Siekiant užtikrinti, kad darbuotojai dirbtų kiek įmanoma patogioje darbo pozijoje, biuro stalai turi būti reguliuojami taip, kad darbuotojas galėtų juos pritaikyti pagal savo ūgį, svorį. Darbo stalas turi atitikti tokius kriterijus: prie to paties stalo turi sėdėti ne daugiau kaip vienas darbuotojas, stalo kampai turi būti užapvalinti (be aštrių atsikišusių briaunų ir kampų), stalo spalva turi būti neutrali, su neatspindinčia danga, pakankamai didelis, kad atlikti numatytas užduotis, pakankamai platus, kad kompiuterio monitorius nestovėtų per arti, stalo apačioje turi būti pakankamai laisvos vietos pakeisti kojų padėtį. Darbo stalas turi būti pakankamai didelis, kad būtų galima patogiai išdėstyti kompiuterį su visais jo elementais, klaviatūrą, dokumentus ir kitus būtinus įrenginius. Minimalus darbo paviršius turi būti 1200 mm ir 600 mm, pageidautina 1200 mm ir 800 milimetrų. Kadangi žmonės yra skirtingo ūgio ir atlieka skirtingus darbus, pageidautina, kad kompiuterio stalo aukštis būtų reguliuojamas. Tai padeda sumažinti varginančią laikyseną, išlaikyti tinkamą atstumą ir leidžia kiekvienam darbuotojui pritaikyti stalą pagal savo poreikius. Geriausias yra matinis stalo paviršius, tada akys mažiau vargsta.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Ergonominių rizikos veiksnių tyrimo metodiniai nurodymai, 24 p. ; Lietuvos higienos norma HN 32:2004 „Darbas su videoterminalais. Saugos ir sveikatos reikalavimai“, 23.1p., 23.3 p.

2.2.1.6. Darbo aukštis atitinka fizinius darbuotojo duomenis

Dažna darbo vietos problema yra ta, kad darbo aukštis, kuriame darbuotojas dirba neatitinka darbuotojo ūgio. Žmonės yra skirtingo ūgio, todėl norint patenkinti jų individualius fizinius poreikius, darbo aukštis turi būti reguliuojamas. Tiek sėdint, tiek stovint darbas yra geriausiai

atliekamas alkūnės aukštyje. Reikia atkreipti dėmesį, kad darbas, o ne stalas ar darbinis paviršius turi būti alkūnės aukštyje. Stalo aukštis turi atitikti kėdės aukštį: atstumas nuo kėdės iki stalo viršaus turi būti toks, kad darbuotojas galėtų laisvai užkelti koją ant kojos ir dirbant jam nereikėtų pasilenkti arba kelti rankų. Vietos kojoms po stalu gylis turi būti: kelių aukštyje – 40 cm, pėdų aukštyje – 60 centimetrų.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Ergonominių rizikos veiksnių tyrimo metodiniai nurodymai, 2 priedo 5 lentelė

2.2.1.7. Darbuotojui yra lengvai pasiekiami reikalingi daiktai

Žmogaus kūnas įsitempia, pasisuka, palinksta, kai tenka siekti toli padėto daikto, ir tai apsunkina darbą. Laikydami dažnai naudojamus daiktus, priemones ir įrankius lengvai pasiekiamu atstumu galime užtikrinti darbo patogumą. Pasiekiamumo zona tai plotas, kuriame darbuotojui lengva pasiekti bet kurią vietą įprastiniu būdu ištiesus ranką. Maksimalus pasiekiamumas - ištiesus visą ranką nuo peties. Normalus pasiekiamumas - kai darbuotojui bet kurią vietą lengva pasiekti judinant dilbį, kai žastas išlieka prigludęs prie šono.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Ergonominių rizikos veiksnių tyrimo metodiniai nurodymai, 24 p., 1 priedas, 2 priedo 4 lentelė

2.2.2. Krovinių (daiktų) kėlimas rankomis

Krovinių (daiktų) kėlimas rankomis yra dažniausia priežastis, sukelti nugaros skausmą ir traumas darbe. Darbai – kėlimas, nešimas, įdėjimas, išėmimas ir panašūs – vyksta dalyvaujant nugaros anatomicinėms struktūroms. Nugaros skausmas atsiranda pertempus nugaros raumenims ar išsivysčius jų spazmui ir traukuliams. Nugarą susižaloti galima arba keliant per sunkų krovinį, arba per daug susilenkiant ar net pasisukant į šoną. Šių veiksmų kartojimas padidina traumos riziką. Taip pat yra svarbios krovinio charakteristikos - svoris, forma, paviršius, suėmimo ir paėmimo sąlygos, padėtis prieš ir po kėlimo – bei pakėlimų kiekis.

2.2.2.1. Užtikrinamas saugus krovinių (daiktų) tvarkymas rankomis

Krovinių tvarkymas rankomis – tai bet koks krovinio (daikto) gabenimas ar laikymas, kai vienas ar daugiau darbuotojų kelia, leidžia žemyn, stumia, traukia, neša ar judina krovinį, kuris dėl jo savybių ar nepalankių ergonominių sąlygų kelia riziką darbuotojams, ypač susižeisti nugarą. Tais atvejais, kai būtina pakelti, nunešti ir kitaip tvarkyti įvairius daiktus biure, įmonės vadovas ar jo įgaliotas asmuo turi imtis atitinkamų organizacinių veiksmų, kuriomis būtų siekiama kuo labiau sumažinti riziką darbuotojų saugai ir sveikatai. Pagal Ergonominių rizikos veiksnių tyrimo metodinius nurodymus vienkartinio rankomis keliamo krovinio masė, kai kroviny su nuolat pernešamas per pamainą yra 30 kg vyrams ir 10 kg moterims.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimai tvarkant krovinius rankomis, 8 p.
Ergonominių rizikos veiksnių tyrimo metodiniai nurodymai, 4.9 p., 30.3 p., 1 priedo 1 lentelė

2.3. Gaisrinė sauga ir evakavimas

2.3.1. Gaisrinė sauga

Kiekviename pastate aktualus rizikos veiksnys yra gaisro pavojus. Kiekvienas darbuotojas privalo laikytis nustatytų gaisrinės saugos reikalavimų, vykdyti vadovų ir asmenų, atsakingų už priešgaisrinę saugą, nurodymus, vengti veiksmų, sudarančių sąlygas kilti gaisrui: atsargiai elgtis su elektros įrenginiais ir kiti. Statiniuose ir patalpose turi būti pirminės gaisro gesinimo priemonės, pvz., gesintuvai. Darbuotojai turi mokėti naudoti pirmines gaisro gesinimo priemones, t.y. žinoti jų veikimo principus, panaudojimo galimybes, savo veiksmus kilus gaisrui.

Daugelyje vietų yra įrengtos aktyviosios gaisro gesinimo priemonės: gaisro aptikimo sistemos, automatinės gaisro gesinimo priemonės.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

2.3.1.1. Įstaigoje yra gaisro gesinimo priemonės

Siekiant sumažinti grėsmę darbuotojams ir įmonės turtui, įrengiamos gaisrinės saugos sistemos, gaisrinės automatikos įrenginiai bei išdėstomi gesintuvai.

Gesintuvų tipai:

Vandens putų gesintuvai. Pagrindinė gesinimo medžiaga- putas. Tinka gesinti A (kai dega kietos medžiagos) ir B (kai dega degūs skysčiai) klasės gaisrus, bet juo negalima gesinti dujas ir elektros įrenginius. Būtina laikyti šildomose patalpose.

Angliarūgštės gesintuvai. Pagrindinė gesinimo medžiaga –angliarūgštė. Gesina B ir C (kai dega degios dujos) klasės gaisrus, tinka elektros įrenginių gesinimui. Mažai veiksmingas gesinant A ir D (kai dega degūs metalai) klasės gaisrus.

Miltelių gesintuvai. Tai universali ugnies gesinimo priemonė, tinkanti gesinti A, B, C, D klasės gaisrus (priklausomai nuo miltelių rūšies). Taip pat juo galima gesinti elektros įrenginius.

Gesintuvų skaičius parenkamas taip:

1. Nustatoma galimo gaisro klasė, atsižvelgiant į naudojamų ir laikomų medžiagų fizikines bei chemines savybes;
2. Parenkamas gesintuvai su atitinkama gesinimo medžiaga;
3. Apskaičiuojamas nešiojamųjų gesintuvų skaičius.

Jei patalpos plotas yra mažesnis už skaičiuojamąjį, gesintuvų skaičius apskaičiuojamas proporcingai tam plotui. Jei patalpos plotas mažesnis kaip 50 m² (išskyrus gamybos ir sandėliavimo, taip pat techninės paskirties patalpas), gesintuvus galima laikyti bendro naudojimo koridoriuose ir vestibuluose. Gesintuvų skaičius nustatomas pagal bendrą visų patalpų plotą.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Bendrosios gaisrinės saugos taisyklės, 405 p., 5 priedas, 9-11 p.

2.3.1.2. Gesintuvai yra tinkami naudoti

Statinių savininkai, valdytojai ar naudotojai privalo organizuoti ir (ar) atlikti aktyviųjų gaisrinės saugos priemonių (gesintuvų ir kt.) techninę priežiūrą.

Gesintuvo, kurio pasibaigęs garantinis laikas, gesinimo medžiagos kiekis ir kokybė turi būti tikrinami tik gamintojo ar jo įgalioto atstovo. Gesintuvus, kurių garantinis laikas pasibaigęs, laikyti objektuose ir naudoti gaisrui gesinti draudžiama.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Bendrosios gaisrinės saugos taisyklės, 412 p.

2.3.1.3. Gesintuvų skaičius atitinka reikalavimus

Gesintuvų skaičius parenkamas taip:

1. nustatoma galimo gaisro klasė, atsižvelgiant į naudojamų ir laikomų medžiagų fizikines bei chemines savybes;
2. parenkamas gesintuvas su atitinkama gesinimo medžiaga;
3. apskaičiuojamas nešiojamųjų gesintuvų skaičius;
4. apskaičiuojamas kilnojamųjų gesintuvų skaičius.

Jei patalpos plotas yra mažesnis už skaičiuojamąjį, gesintuvų skaičius apskaičiuojamas proporcingai tam plotui.

Nuorodos į teisės aktus

Bendrosios gaisrinės saugos taisyklės, 5 priedas

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

2.3.1.4. Darbuotojai moka naudotis gaisro gesinimo priemonėmis

Įmonės vadovas privalo organizuoti įmonės darbuotojų instruktavimą, mokymą ir atestavimą priešgaisrinės saugos klausimais, pagal kompetenciją rengti ir tvirtinti priešgaisrinės saugos instrukcijas.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Priešgaisrinės saugos įstatymas, 11 str. 3 d. 6 p.

2.3.1.5. Parengtas darbuotojų veiksmų kilus gaisrui planas

Objekte, kuriame dirba arba būna daugiau kaip šimtas žmonių, taip pat, neatsižvelgiant į žmonių skaičių, mokslo paskirties pastatuose: **vaikų darželiuose, lopšeliuose**, pastatuose turi būti parengtas valstybės tarnautojų ir darbuotojų veiksmų kilus gaisrui planas. Planą rengia ir tvirtina objekto savininkas, valdytojas ar administratorius.

Plane turi būti numatyta:

1. Pagalba ugniagesiams renkantis trumpiausią kelią prie gaisro židinio, gesinti reikalingo vandens telkinio ir t. t.
2. Elektros energijos išjungimas (išskyrus gaisrinės saugos sistemas), transportavimo įrenginių ir agregatų sustabdymas, įvairių komunikacijų uždarymas, vėdinimo sistemų išjungimas degančiose ir

- šalia jų esančiose patalpose ir kiti veiksmai, kuriais bus siekiama sustabdyti gaisro plitimą.
3. Automatinių gaisro gesinimo sistemų (dūmų šalinimo, žmonių informavimo) patikrinimas.
 4. Žmonių, gesinančių gaisrą, apsauga nuo galimų griūčių, apsinuodijimų ir t. t.
 5. Žmonių evakavimas iš gaisro zonos, materialinių vertybių apsauga ir evakavimas.
 6. Žinybinių priešgaisrinių pajėgų, savanoriškų ugniagesių formuočių (jei tokios yra) veiksmų tvarka, gesinimo priemonių ir technikos panaudojimas.
 7. Personalo, dirbančio Įstaigoje, Įstaigoje, organizacijoje skirtingomis sąlygomis (darbo ir poilsio dienomis, žiemos metu ir t. t.), veiksmų variantai.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Bendrosios gaisrinės saugos taisyklės, 2 priedas

2.3.2. Evakavimas

Evakavimas – skubus darbuotojų išvesdinimas iš darbo patalpų, kur įvyko ar gali įvykti saugai ir sveikatai pavojingi reiškiniai. Evakavimo planas turi būti pakabintas kiekvieno pastato visuose aukštuose, gerai matomoje vietoje, prie kiekvieno įėjimo ir (ar) išėjimo. Koridoriuose, laiptinėse ir ant evakuacijos keliuose esančių durų turi būti evakuacijos kryptį nurodantys ženklai, kurių bent vienas turi būti gerai matomas iš bet kurio evakuacijos kelio taško.

2.3.2.1. Yra parengti ir iškabinti evakavimo planai

Kiekviena įstaiga ir visi jos padaliniai privalo turėti evakavimo planus.

Žmonių evakavimo planas turi būti pakabintas kiekvieno pastato visuose aukštuose (išskyrus gyvenamuosius namus), gerai matomoje vietoje, prie kiekvieno įėjimo ir (ar) išėjimo, kai pastatuose nuolat ar laikinai būna daugiau kaip 100 žmonių, taip pat, neatsižvelgiant į žmonių skaičių, mokslo paskirties pastatuose: vaikų darželiuose, lopšeliuose; gydymo paskirties pastatuose: ligoninėse, sanatorijose, slaugos namuose; viešbučių bei poilsio paskirties pastatuose.

Simboliai evakavimo planuose turi būti ryškūs ir gerai matomi.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas, 22 str. 2 d.;

Bendrosios gaisrinės saugos taisyklės, 6 priedas, 1 p., 5 p.

2.3.2.2. Evakuaciniai keliai (išėjimai) yra tinkamai įrengti ir paženklinėti

Evakuaciniai keliai ir išėjimai turi būti laisvi ir pagal galimybę tiesiai vesti į lauką arba saugios zonos link. Kilus pavojui darbuotojams turi būti sudaryta galimybė greitai ir saugiai evakuotis iš visų darbo vietų. Evakuaciniuose keliuose ir išėjimuose turi būti įrengtas reikiamo intensyvumo avarinis apšvietimas tam atvejui, jei bendras apšvietimas sugestų. Evakuacinių išėjimų durys turi būti reikiamai paženklintos.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Darboviečių įrengimo bendrieji nuostatai, 9.1-9.6 p., 27.5 p.

2.3.2.3. Darbuotojai yra supažindinami su evakavimo planais

Su evakavimo planais darbuotojai susipažįsta įsidarbindami Įstaigoje. Darbuotojų evakavimo planai iškabinami įmonės ir jos padalinių gerai matomose vietose. Darbdavio įgalioti asmenys, įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos darbuotojai, darbuotojų atstovai saugai ir sveikatai privalo būti gerai susipažinę su evakavimo planais.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas, 22 str. 2 d. Bendrosios gaisrinės saugos taisyklės, 6 priedas, 7 p.

2.3.2.4. Yra parengtas ekstremalių situacijų valdymo planas

Ekstremaliųjų situacijų valdymo planus rengia ūkio subjektai ir kitos įstaigos, teikiančios formaliojo švietimo paslaugas, kai juose vienu metu gali būti 100 ar daugiau žmonių ir ūkio subjektai ir kitos įstaigos, teikiančios formaliojo mokymo paslaugas. Ekstremali situacija - dėl ekstremaliojo įvykio susidariusi padėtis, kuri gali sukelti staigų didelį pavojų žmonių gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai arba gyventojų žūtį, sužalojimą ar padaryti kitą žalą. Darbuotojai turi būti supažindinami su perspėjimo ir informavimo apie gresiantį ar susidariusį įvykį priemonėmis, mokomi kaip turėtų elgtis susidarius ekstremaliai situacijai, žinoti darbuotojų evakavimo vietas arba kryptis.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Kriterijai ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms, kurių vadovai turi organizuoti ekstremaliųjų situacijų valdymo planų rengimą, derinimą ir tvirtinimą, ir ūkio subjektams, kurių vadovai turi sudaryti ekstremaliųjų situacijų operacijų centrą, 3.2.5. p.

Ekstremaliųjų situacijų valdymo planų rengimo metodinės rekomendacijos

2.4. Elektrosauga

Švietimo įstaigose didelį pavojų kelia elektros įrenginių naudojimas pažeidžiant saugos eksploatuojant elektros įrenginius reikalavimus. Visi elektros įrenginiai turi būti įrengti taip, kad nebūtų tiesioginio arba netiesioginio darbuotojų kontakto su elektros srove pavojaus. Elektros įrenginius naudokite taip, kaip nurodyta jų naudojimo instrukcijose ir įvertinkite darbo sąlygas bei atliekamą darbą. Naudojant elektros įrenginius ne pagal paskirtį, gali susidaryti pavojingos situacijos. Pavyzdžiui, netraukite už laido, jei norite iš kištukinio lizdo ištraukti kištuką.

2.4.1. Elektros įrenginiai įrengti ir eksploatuojami saugiai

Draudžiama:

- naudoti netvarkingus elektros kištukinius lizdus, kištukus, atsišakojimo dėžutes, jungiklius bei kitus elektros įrenginius;
- į elektros kištukinius lizdus jungti elektros prietaisus, kurie viršija leistiną galią;
- vietoje elektros laidų ir kabelių naudoti radijo arba telefono ryšio laidus;
- naudoti virykles, virdulius, šildymo ar kitus prietaisus tam tikslui nepritaikytose vietose ir palikti juos įjungtus be priežiūros;

- naudoti laidus ir kabelius su pažeista izoliacija;
- palikti be priežiūros įjungtą biuro techniką (išskyrus tuos atvejus, kai išjungimas nerekomenduojamas įrenginio eksploatacijos instrukcijoje);
- šildyti patalpas nestandartiniais (savos gamybos) elektros prietaisais.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Darbo įrenginių naudojimo bendrieji nuostatai, 1 priedas, 2.19 p.

2.4.2. Elektros įrenginių aptarnavimas atliekamas tik tada, kai įrenginiai yra atjungti nuo energijos šaltinio

Įrenginio techninį aptarnavimą (pvz., spausdintuvo kasetės keitimą, įstrigusio popieriaus lapo pašalinimą ir kt.) arba einamąjį remontą galima atlikti tik tada, kai įrenginys yra išjungtas iš elektros tinklo.

Visi neeksploatuojami elektros įrenginiai turi būti atjungti nuo elektros tinklo. Dirbdami su elektros įrenginiais, saugokitės, kad neįjungtumėte įrenginio atsiktinai. Prieš įjungdami elektros įrenginį į elektros tinklą, įsitikinkite, kad yra išjungtas įrenginio jungiklis.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Darbo įrenginių naudojimo bendrieji nuostatai, 1 priedas, 2.13 p.

2.4.3. Visi elektros įrenginiai yra įžeminti (įnulininti)

Viena svarbiausių techninių apsaugos nuo galimo elektros poveikio priemonių yra elektros įrenginių korpusų įžeminimas arba įnulinimas. Siekiant apsaugoti darbuotojus nuo tiesioginio arba netiesioginio kontakto su elektros srove pavojaus, būtina užtikrinti, kad biuro elektros instaliacija būtų įrengta tinkamai – kištukiniai lizdai su įžeminimu turi būti prijungti prie įžeminimo įrenginio (kontūro).

Elektros įrenginiai, kuriems numatytas įžeminimas, turi būti jungiami į kištukinius lizdus su įžeminimu, taip pat, jeigu naudojami ilginamieji laidai, jie turi būti trijų gyslų su įžeminimo kontaktu. Įžeminimo, įnulinimo laidai ir jų sujungimai turi būti be mechaninių pažeidimų.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Saugos eksploatuojant elektros įrenginius taisyklės, 41.12 p.

2.5. Patalpų įrengimas

2.5.1. Langai yra saugūs, lengvai atsidaro/užsidaro

Darbuotojai turi turėti galimybę saugiai atidaryti, uždaryti, reguliuoti bei fiksuoti langus, stoglangius ir vėdinimo įrenginius. Atverti langai ir stoglangiai neturi kelti pavojaus darbuotojams.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Darboviečių įrengimo bendrieji nuostatai, 23.1 p., 26.1 - 26.2 p.

2.5.2. Grindų danga yra tinkama (nėra duobių ir kliūčių)

Darboviečių grindys turi būti be duobių, pavojingų išgaubų, angų ir nuožulnumų. Grindų aukščio pokyčiai turi būti pažymėti įspėjamaisiais ženklais arba atitinkama spalva. Biuruose grindims kloti gali būti naudojama PVC danga, linoleumas, parketlentės, grindų plytelės, kiliminė danga. Svarbiausia, kad grindų danga būtų tvirtai pritvirtinta, ir nesukeltų pavojaus darbuotojams paslysti, užsikabinti ir nugriūti.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Darboviečių įrengimo bendrieji nuostatai, 25.1 p.

2.5.3. Grindys yra neslidžios

Darboviečių grindys turi būti tvirtos, stabilios ir neslidžios. Grindys kartais būna slidžios dėl valymo, išlietų skysčių (pvz., vandens), iš lauko atnešto sniego, purvo. Jeigu ant grindų yra padėta kiliminė danga ar kita danga, ji turi būti tvirtai pritvirtinta.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Darboviečių įrengimo bendrieji nuostatai, 25.1 p.

2.5.3. Grindys yra švarios

Grindų, sienų ir lubų paviršiai darbo patalpose turi būti tokie, kad jų paviršius būtų galima valyti ir atnaujinti laikantis higienos normų reikalavimų.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Darboviečių įrengimo bendrieji nuostatai, 25.2 p.

2.5.4. Stogas yra tvirtas

Stogai turi būti sumontuoti iš tvirtų medžiagų. Ant stogų, padarytų iš nepakankamai tvirtų medžiagų, turi būti draudžiama užlipti, išskyrus atvejus, kai darbuotojas aprūpinamas saugos priemonėmis, užtikrinančiomis darbuotojų saugą ir sveikatą.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Darboviečių įrengimo bendrieji nuostatai, 25.4 p.

2.5.5. Darbuotojai gali saugiai patekti į visas su darbu susijusias vietas

Darbdavys projektuodamas ir įrengdamas darbo vietas turi pasirūpinti, kad darbuotojai galėtų saugiai patekti į visas su darbu susijusias vietas. Atsižvelgiant į vykdomų darbų pobūdį, įrenginių specifiką,

darbo priemonės turi būti išdėstytos taip, kad darbuotojai galėtų laisvai ir saugiai judėti vykdydami savo darbinės funkcijas. Darbo vietos patalpose turi būti įrengtos taip, kad saugiai galėtų judėti ne tik darbuotojai, bet ir auklėtiniai.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Darboviečių įrengimo bendrieji nuostatai, 4.1 p., 31.1 p., 31.2 p., 43.1 p.
Darbo įrenginių naudojimo bendrieji nuostatai, 1 priedas, 2.16 p.

2.5.6. Įstaigoje yra įrengtos sanitarinės patalpos

Prie darbo vietų turi būti įrengtas reikiamas kiekis sanitarinių įrenginių:

- vienas unitazas skiriamas 12 moterų;

vienas unitazas ir vienas pisuaras skiriamas 18 vyrų;

viena rankų praustuvė skiriama 48 vyrams arba moterims.

Moterims ir vyrams turi būti įrengti atskiri tualetai. Jeigu pastatas daugiaaukštis, tualetai turi būti įrengti kiekviename aukšte.

Tualete turi būti rankų praustuvė, asmens higienos priemonių (tualetinio popieriaus, muilo), vienkartiniai rankšluosčiai ar rankų džiovintuvai, atliekų surinkimo talpykla.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Darboviečių įrengimo bendrieji nuostatai, 35.1-35.2 p.

Buities, sanitarinių ir higienos patalpų įrengimo reikalavimų aprašas, 5-6 p., 11 p., 22-24 p.

2.5.7. Yra įrengtos poilsio patalpos

Jeigu darbuotojams nėra galimybių pertraukų metu tinkamai ilsėtis patalpose, kuriose dirbama, turi būti įrengiamos poilsio patalpos ar vietos. Poilsio patalpų plotas turi būti ne mažesnis kaip 0,9 kv. metro vienam darbuotojui. Poilsio patalpose turi būti stalų ir kėdžių su atramomis.

Poilsio patalpos turi būti įrengtos taip, kad nerūkantieji būtų apsaugoti nuo tabako dūmų.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Darboviečių įrengimo bendrieji nuostatai, 40.2-40.3 p.

Buities, sanitarinių ir higienos patalpų įrengimo reikalavimų aprašas, 14 p., 16 p.

2.5.8. Neįgaliųjų darbuotojų reikmės yra tenkinamos

Reikalui esant darbovietės turi būti įrengtos atsižvelgiant į neįgaliųjų darbuotojų reikmes. Ši nuostata ypač svarbi įrengiant duris, judėjimo kelius, laiptus, dušus, praustuvus, tualetus, kuriais naudojasi darbuotojai su negalia, taip pat darbo vietoms, kuriose jie dirba.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Darboviečių įrengimo bendrieji nuostatai, 18.1.-18.2. p.

2.5.9. Darbo tvarkos taisyklėse yra numatytas draudimas rūkyti švietimo įstaigų darbuotojams

Įstaigos vidaus tvarkos taisyklėse turi būti nustatytas draudimas įstaigų darbuotojams rūkyti ir turėti tabako ir elektroninių cigarečių.

Lietuvos Respublikoje rūkyti (vartoti tabako gaminius ir elektronines cigaretes) draudžiama visose švietimo, socialinių paslaugų įstaigose, kuriose teikiamos socialinės priežiūros ir (ar) socialinės globos paslaugos vaikams, sveikatos priežiūros įstaigose ir šių įstaigų teritorijose.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymas, 19 str. 1 d.

2.6. Psichosocialiniai veiksniai

Psichosocialinis veiksnys – veiksnys, kuris dėl darbo sąlygų, darbo reikalavimų, darbo organizavimo, darbo turinio, įmonės darbuotojų tarpusavio ar darbdavio ir darbuotojo tarpusavio santykių sukelia darbuotojui psichinį stresą. Vertinami šie psichosocialiniai rizikos veiksniai:

veiksniai, susiję su darbo aplinkos sąlygomis (darbas veikiant kenksmingiems ir pavojingiems veiksniams, darbas naudojant asmenines apsaugines priemones ir kt.);

veiksniai, susiję su darbo reikalavimais: darbo krūvis, didelis darbo tempas, darbuotojų sugebėjimų ir galimybių atlikti užduotis neatitikimas, neaiškios darbo užduotys;

veiksniai, susiję su darbo organizavimu: darbo laiko trukmė, paskirstymas, darbo sutarties rūšis (terminuota, laikinoji), darbo kontrolė, darbo apmokėjimas;

veiksniai, susiję su darbo turiniu: darbuotojo įtaka darbui planuoti ir vykdyti, sprendimų priėmimo laisvės stoka, per didelis informacijos kiekis, didžiulė atsakomybė, emocinė įtampa, mažas pasitenkinimas atliekamu darbu;

veiksniai, susiję su darbuotojų tarpusavio santykiais ir / ar santykiais su darbdaviu: blogi darbuotojų santykiai kolektyve, netinkamas vadovybės elgesys, negalėjimas kelti kvalifikacijos, atsilepimų apie atliktą darbą trūkumas, priekabiavimas.

2.6.1. Darbo aplinka

Vertinami veiksniai, susiję su **darbo aplinkos** sąlygomis, reikalaujančiomis didesnių pastangų, siekiant gauti tą patį darbo rezultatą (darbas veikiant kenksmingiems ir pavojingiems veiksniams ir kt.)

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

2.6.1.1. Darbo vietose darbo aplinka yra gera (nėra netiesioginių pavojų: triukšmo, cheminių medžiagų ir kt.)

Be švietimo veiklai būdingų pavojų, taip pat darbo vietose gali būti ir papildomi pavojai (triukšmas, cheminių medžiagų poveikis ir kt.), kurie nėra tiesiogiai susiję su vykdoma veikla. Tokie pavojai gali atsirasti dėl išorinių veiksnių (gatvės triukšmas, nepageidaujami kvapai ir kt.) Tam, kad užtikrinti darbuotojų saugą ir sveikatą tokiuose darbo vietose, kur gali būti ar yra papildomų pavojų, labai svarbu yra nustatyti tuos pavojus, įvertinti galimą / esamą riziką ir imtis būtinų prevencinių priemonių.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Psichosocialinių rizikos veiksnių tyrimo metodiniai nurodymai, 3.1 p.

2.6.2. Darbo reikalavimai

Identifikuojami, tiriami ir nustatomi psichosocialiniai rizikos veiksniai, susiję su **darbo reikalavimais**: darbo krūvis (pernelyg didelis ar pernelyg mažas), didelis darbo tempas, darbuotojų sugebėjimų ir galimybių atlikti užduotis neatitikimas, neaiškios darbo užduotys.

2.6.2.1. Darbuotojai žino savo darbo užduotis

Darbuotojui svarbu tiksliai žinoti savo darbo užduotis, nes neaiškios darbo užduotys yra aktualus psichosocialinės rizikos veiksnys, dažnai keliantis stresą darbuotojui. Keblumai dėl darbo užduočių ir darbo vietos (didelis darbo neapibrėžtumas, atsakomybės baimė, kompetencijos stoka). Labai svarbu žinoti ir jausti savo vaidmenį įstaigoje (neaiškūs vaidmuo, prieštaringi tikslai (siekliai) ir prioritetai yra psichosocialiniai rizikos veiksniai).

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Psichosocialinių rizikos veiksnių tyrimo metodiniai nurodymai, 3.2 p.

2.6.2.2. Darbai organizuojami tinkamai kai padidėja jų apimtis

Tam tikrais laikotarpiais darbo apimtys gali stipriai padidėti, todėl svarbu iš anksto planuoti tokius galimus darbo krūvio padidėjimus, paskirstyti darbus tolygiai ir informuoti darbuotojus apie tai. Didelis darbo krūvis ir tempas, nelankstus arba perkrautas darbo grafikas, pernelyg dideli viršvalandžiai, nenuspėjamos darbo valandos neigiamai veikia darbuotojų sveikatą.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Psichosocialinių rizikos veiksnių tyrimo metodiniai nurodymai, 3.2 p.

2.6.2.3. Darbuotojams keliami konkretūs reikalavimai

Svarbu, kad darbuotojai ne tik žinotų savo pareigas, kuriuos apibrėžtos pareiginėse instrukcijose/nuostatuose. Taip pat labai svarbu, kad darbuotojui būtų keliami konkretūs ir suderinami reikalavimai jo darbui. Nes neaiškūs reikalavimai ne tik mažina darbo našumą, bet ir gali sukelti stresines situacijas.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Psichosocialinių rizikos veiksnių tyrimo metodiniai nurodymai, 3.2 p.

2.6.2.4. Darbuotojams sudaroma galimybė kelti kvalifikaciją

Kvalifikuotas personalas yra bet kurios sėkmingos organizacijos pagrindas. Įgytos žinios yra

pagrindinis veiksnys, leidžiantis kokybiškai dirbti, nepatiriant be streso, nes darbuotojas jaučia savo vertę.

Kvalifikacinių mokymų nauda pastebima ne tik darbuotojams, bet ir visai švietimo įstaigai.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Psichosocialinių rizikos veiksnių tyrimo metodiniai nurodymai, 3.2 p

2.6.3. Darbo organizavimas

Identifikuojami, tiriami ir nustatomi psichosocialiniai rizikos veiksniai, susiję su **darbo organizavimu**: darbo laiko trukmė, paskirstymas (viršvalandžiai), darbo sutarties rūšis (neterminuota, terminuota, antraeilių pareigų ir kt.), per didelė ar per maža darbo kontrolė, darbo apmokėjimo ypatumai.

2.6.3.1. Darbo kontrolė yra tinkama

Darbo kontrolė - tai procesas, užtikrinantis, kad reali veikla atitiktų planuojamą. Švietimo įstaigos vadovai turi žinoti, ar darbuotojų atliekamas darbas iš tikro padeda įgyvendinti užsibrėžtus tikslus.

Kontrolė susideda iš tokių pagrindinių elementų:

- 1) atliekamo darbo standartų nustatymo;
- 2) darbo vertinimo;
- 3) jo palyginimo su nustatytais standartais; ir
- 4) kai randama nukrypimų nuo standartų, pasirinktų veiksmų keitimo.

Darbo kontrolė nėra tinkama, kai yra per maža ar per didelė. Per maža kontrolė neleidžia pasiekti numatytų rezultatų, o per didelė kontrolė verčia darbuotojus jaustis nesaugiais, jausti įtampą bei skatina stresines situacijas.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Psichosocialinių rizikos veiksnių tyrimo metodiniai nurodymai, 3.3 p.

2.6.3.2. Apmokėjimas už darbą atliekamas laiku, numatytais dienomis

Jeigu apmokėjimas už darbą atliekamas ne laiku darbuotojas jaučiasi neuztikrintas, negali planuoti savo išlaidų ir pajamų dydžių. Tai gali kelti stresines situacijas ne tik darbe, bet ir darbuotojo šeimoje. Esant nenumatytoms ekonominėms aplinkybėms, kai darbdavys negali vykdyti įsipareigojimo mokėti atliginimą laiku, privalu informuoti apie tai darbuotoją, pranešti kada bus sumokama, paaiškinant objektyvias priežastis dėl kurių vyksta vėlavimas.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Psichosocialinių rizikos veiksnių tyrimo metodiniai nurodymai, 3.3 p.

2.6.3.3. Darbas organizuojamas tinkamai

Psichosocialiniai veiksniai, susiję su darbo organizavimu: darbo laiko trukmė, paskirstymas, aprūpinimas darbo priemonėmis, darbo sutarties rūšis (terminuota, neterminuota ir kt.), darbo apmokėjimo ypatumai.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Psichosocialinių rizikos veiksnių tyrimo metodiniai nurodymai, 3.3 p.

2.6.4. Darbo turinys

Identifikuojami, tiriami ir nustatomi šie psichosocialiniai rizikos veiksniai, susiję su **darbo turiniu**: darbuotojo per didelę ar per mažą įtaką darbui planuoti ir vykdyti, sprendimų priėmimo laisvės stoka, per didelis informacijos kiekis, didžiulė atsakomybė, emocinė įtampa, mažas pasitenkinimas atliekamu darbu.

2.6.4.1. Darbuotojai turi galimybę patys planuoti savo darbą, priimti sprendimus ir priimti atsakomybę

Siekiant gerinti darbo sąlygas būtina atsižvelgti į darbuotojų nuomonę dėl darbo planavimo, sprendimų priėmimo ir atsakomybės prisiėmimo. Darbuotojai tuomet jausis įtraukiami į organizacijos veiklos gerinimą.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Psichosocialinių rizikos veiksnių tyrimo metodiniai nurodymai, 3.4 p.

2.6.4.2. Darbuotojai turi įtakos metodams, pagal kuriuos atliekamas darbas

Nuolatinis bendravimas organizacijos viduje yra labai sveikas visai organizacijai. Darbuotojai gali būti įtraukiami į darbo organizavimą- pasirenkant metodus, pagal kuriuos atliekamas darbas, pvz., nuotolinis darbas.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Psichosocialinių rizikos veiksnių tyrimo metodiniai nurodymai, 3.3 p.

2.6.5. Santykiai tarp darbuotojų

Visose švietimo įstaigose yra aktualūs psichosocialiniai veiksniai, susiję su **darbuotojų tarpusavio santykiais** ir/ar santykiais su darbdaviu: blogi darbuotojų santykiai kolektyve, netinkamas vadovybės elgesys, negalėjimas kelti kvalifikacijos, atsilepimų apie atliktą darbą trūkumas, priekabiavimas, atliekamo darbo įvertinimo trūkumas, bauginimai ir grasinimai ir kt. Todėl svarbu užtikrinti gerus darbuotojų santykius kolektyve, tinkamą vadovybės elgesį, aiškią vadovybės poziciją dėl darbų paskirstymo ir kt.

2.6.5.1. Problemos iškilusios tarp darbuotojų greitai išsprendžiamos

Konfliktingos situacijos darbe dažnas ir aktualus psichosocialinis rizikos veiksnys. Įtempti santykiai su kolegomis, socialinė ar psichologinė atskirtis, prasti santykiai su viršininku, tarpasmeniniai konfliktai, priekabiavimas yra neigiami reiškiniai įmonėse. Svarbu, kad įmonėse būtų imtasi prevencinių priemonių tokių situacijų išvengimui ir savalaikiui jų sprendimui. Atsižvelgiant į psichosocialinių veiksnių riziką, svarbu, kad darbuotojai galėtų reikiamu metu kreiptis į vadovaujančius asmenis ir tokiu būdu išspręsti iškilusias problemas.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Psichosocialinių rizikos veiksnių tyrimo metodiniai nurodymai, 3.5 p.

2.6.5.2. Darbuotojai nejaučia psichologinio spaudimo

Psichologiniu spaudimu (mobingu) darbe laikomos situacijos, kai vienas ar keli darbuotojai pakartotinai per tam tikrą laikotarpį patiria neigiamą elgesio apraišką iš vieno ar kelių bendradarbių ir kai psichologinio spaudimo auka neturi galimybės apginti savęs nuo neigiamą elgesio išpuolių. Taip pat, jis gali pasireikšti nedraugišku bendradarbio ar vadovo elgesiu, pakeltu tonu, pasišaipymu ar ironija, priekabiavimu, ignoravimu, sukeliama papildomais sunkumais ir padidinta emocine įtampa darbe.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Psichosocialinių rizikos veiksnių tyrimo metodiniai nurodymai, 3.5 p.

2.6.5.3. Konkurencija tarp darbuotojų yra patenkinama/normali

Konkrencija tarp darbuotojų yra labai svarbus reiškinys motyvuojant darbuotojus siekti aukštesnių nei užbrėžti standartai. Per didelė konkurencija tarpusavyje gali paskatinti darbuotojus jausti spaudimą tiek iš vadovybės pusės, tiek iš darbuotojų pusės, dėl to darbuotojas gali jaustis labiau pažeidžiamas.

Vidinė konkurencija, kaip darbuotojų motyvavimo priemonė, negali būti vadovybės skatinama, nes skiriasi ne tik darbuotojų poreikiai, bet ir jų vertybės ir asmenybės bruožai. Vieną darbuotoją konkurencinga aplinka skatina dirbti dar geriau, o kitam - gali sukelti nesaugumo jausmą.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Psichosocialinių rizikos veiksnių tyrimo metodiniai nurodymai, 3.5 p.

2.6.6. Bendravimas su auklėtiniais ir jų tėvais

Bendraudant su auklėtinių tėvais/globėjais visada yra tikimybė iškilti konfliktui, todėl, svarbu, kad darbuotojai mokėtų išvengti konfliktinių situacijų bendravimo metu. Reguliarius darbuotojų apmokymai apie veiksmus, kaip elgtis stresinės situacijos atveju arba kaip atpažinti smurtinę situaciją, paskleisti informaciją, gauti pagalbą ir t.t. galėtų ženkliai pagerinti situaciją ir išspręsti daug problemų kylančių bendraudant su skirtingo charakterio asmenimis (tėvais, auklėtiniais). Apmokyti darbuotojai galės lengviau pasirinkti tinkamą bendravimo su skirtingo charakterio asmenimis strategiją, kuri ne tik padės darbuotojui susidoroti su neigiama informacija, bet ir teigiamai baigti

diskusiją.

2.6.6.1. Yra numatytos priemonės siekiant išvengti konfliktų su auklėtiniais/jų tėvais

Darbdavys, vykdydamas pareigą sudaryti sveikas ir saugias darbo sąlygas savo darbuotojams, taip pat turi pagalvoti, kokiomis priemonėmis galima būtų išvengti konfliktinių situacijų bendraujant su skirtingo charakterio asmenimis. Priemonių yra daug ir įvairių, pradedant nuo bendravimo strategijos, darbuotojų apmokymo kaip atpažinti šias situacijas, kaip jas valdyti ir t.t.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Psichosocialinių rizikos veiksnių tyrimo metodiniai nurodymai, 3.4 p.

2.6.6.2. Yra numatytos priemonės prieš smurtą, bauginimą darbe

Kartais darbuotojai, gali susidurti su auklėtinių/ jų tėvų pykčiu, priešiška nuostata. Toks elgesys gali pasireikšti tiek bendraujant pirmą kartą, tiek darbo procese. Kitaip tariant, gali kilti smurto/bauginimo rizika iš visuomenės pusės. Toks smurtas gali pasireikšti užgauliojimais, grasinimais ar net užpuolimais. Taip pat gali pasireikšti priekabiavimo ir bauginimo atvejų. Yra daug būdų išvengti tokių situacijų, tačiau vienas pagrindinių yra apmokymai, kad darbuotojas galėtų lengviau atpažinti agresyvaus elgesio ženklus, suprasti pykčio priežastis, parinkti tinkamą elgesio strategiją.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Psichosocialinių rizikos veiksnių tyrimo metodiniai nurodymai, 3.4 p.

3. Darbo ir poilsio laikas

Darbo laikas - bet koks laikas, kuriuo darbuotojas yra darbdavio žinioje ar atlieka pareigas pagal darbo sutartį.

Poilsio laikas - laisvas nuo darbo laikas.

3.1. Darbuotojai dirba darbo tvarkos taisyklėse, darbo sutartyje numatytu darbo laiku; arba darbo grafike nustatytu laiku

Darbo laiko režimas ir darbo laiko grafikas turi būti sudaryti taip, kad nebūtų pažeisti maksimaliojo darbo laiko ir minimaliojo poilsio laiko reikalavimai.

Darbo (pamainų) grafikai, **taikant suminę darbo laiko apskaitą**, pranešami darbuotojams **ne vėliau kaip prieš 7 (septynias) dienas iki jų įsigaliojimo**. Jie gali būti keičiami tik nuo darbdavio valios nepriklausančiais atvejais, įspėjus darbuotoją prieš dvi darbuotojo darbo dienas.

Kuomet, netaikoma suminė darbo laiko apskaita, darbuotojai dirba darbo tvarkos taisyklėse, darbo sutartyje, ar kitose lokaliuose teisės aktuose nustatytu laiku.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos Respublikos darbo kodeksas, 115 str. 1-2 d.

3.2. Darbo grafikai sudaromi tinkamai

Suminė darbo laiko apskaita įvedama esant būtinumui, įvykdžius informavimo ir konsultavimo procedūrą su darbo taryba ir atsižvelgus į darbdavio lygmeniu veikiančios profesinės sąjungos nuomonę. Jeigu nustatyta suminė darbo laiko apskaita, dirbama darbo (pamainų) grafikuose nurodytu laiku, laikantis nustatytų maksimaliojo darbo laiko reikalavimų.

Darbo (pamainų) grafikai pranešami darbuotojams ne vėliau kaip prieš septynias dienas iki jų įsigaliojimo. Jie gali būti keičiami tik nuo darbdavio valios nepriklausančiais atvejais, įspėjus darbuotoją prieš dvi darbuotojo darbo dienas. Darbo (pamainų) grafikus tvirtina administracija, darbo (pamainų) grafikų derinimo tvarką suderinusi su darbo taryba*, o kai jos nėra, – su darbdavio lygmeniu veikiančia profesine sąjunga, arba kolektyvinėje sutartyje nustatyta tvarka.

Darbdavys privalo užtikrinti tolygų darbuotojų keitimąsi pamainomis.

* Darbo taryba darbdavio iniciatyva privalo būti sudaryta, kai vidutinis darbdavio darbuotojų skaičius yra dvidešimt ir daugiau darbuotojų.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos Respublikos darbo kodeksas, 115 str. 1-2 d.

3.3. Laikomasi reikalavimo neviršyti maksimalios viršvalandžių trukmės

Ne ilgesnė kaip 36 valandų darbo laiko norma per savaitę nustatoma:

1. mokytojams, dirbantiems bendrojo ugdymo mokyklose, profesinio mokymo įstaigose, neformaliojo švietimo įstaigose, kolegijose, specialiuosiuose vaikų auklėjimo ir globos namuose;
2. auklėtojams, dirbantiems ikimokyklinio ugdymo įstaigose, bendrojo ugdymo mokyklose, vaikų socializacijos centruose, sutrikusio vystymosi kūdikių namuose;
3. logopedams, specialiesiems pedagogams, tiflopedagogams, surdopedagogams, dirbantiems ikimokyklinio ugdymo įstaigose, bendrojo ugdymo mokyklose, vaikų globos įstaigose;
4. dėstytojams, dirbantiems aukštosiose mokyklose;
5. koncertmeisteriams, akompaniatoriams, dirbantiems mokyklose, meninio ugdymo specialistams, dirbantiems ikimokyklinio ugdymo įstaigose ir vaikų globos įstaigose;
6. mokyklų socialiniams pedagogams.

Per **7 (septynių) paėiliui einančių kalendorinių dienų laikotarpį negali būti dirbama ilgiau kaip 8 (aštuonias) valandas viršvalandžių**, nebent darbuotojas savo sutikimą dirbti iki 12 (dvylikos) valandų viršvalandžių per savaitę išreikštų raštu.

Tokiais atvejais negali būti pažeista maksimali vidutinė 48 (keturiasdešimt aštuonių) valandų darbo laiko trukmė per savaitę, skaičiuojant per apskaitinį laikotarpį (3 mėnesiai).

Maksimali viršvalandžių trukmė per metus – 180 (vienas šimtas aštuoniasdešimt) valandų.

Kolektyvinėje sutartyje gali būti susitarta dėl ilgesnės viršvalandžių trukmės.

Dirbant viršvalandžius, negali būti pažeisti maksimaliojo darbo laiko ir minimaliojo poilsio laiko reikalavimai.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos Respublikos darbo kodeksas 119 str.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 28 d. nutarimas Nr. 534 "Dėl darbo kodekso įgyvendinimo", Sutrumpinto darbo laiko normų ir apmokėjimo tvarkos aprašas, 4 p.

3.4. Nuotolinis darbas organizuojamas tinkamai

Nuotolinis darbas yra darbo organizavimo forma arba darbo atlikimo būdas, kai darbuotojas jam priskirtas darbo funkcijas ar jų dalį visą arba dalį darbo laiko su darbdaviu suderinta tvarka reguliariai atlieka nuotoliniu būdu, tai yra sudarytoje darbo sutarties šalims priimtinoje kitoje, negu darbovietė yra, vietoje.

Nuotolinio darbo atveju darbuotojo dirbtas laikas apskaičiuojamas darbdavio nustatyta tvarka. Savo darbo laiką darbuotojas skirsto savo nuožiūra, nepažeisdamas maksimaliųjų darbo ir minimaliųjų poilsio laiko reikalavimų.

Skiriant dirbti nuotoliniu būdu, raštu nustatomi darbo vietos reikalavimai (jeigu tokie keliama), darbui suteikiamos naudoti darbo priemonės, aprūpinimo jomis tvarka, naudojimosi darbo priemonėmis taisyklės, taip pat nurodomas darbovietės padalinys, skyrius ar atsakingas asmuo, kuriam darbuotojas turi atsiskaityti už atliktą darbą darbdavio nustatyta tvarka.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos Respublikos darbo kodeksas 52 str.

4. Kiti rizikos veiksniai

Be ankščiau išvardintų rizikų, šiame modulyje yra aprašomi tokie papildomi darbai kaip maisto ruošimas, valymo darbai, asmeninės apsaugos priemonės, transporto priemonės, katilinių saugus eksploatavimas.

4.1. Maitinimas

Jei vaikų ugdymas vykdomas ilgiau nei 4 val., turi būti organizuojamas vaikų maitinimas ir poilsis tam skirtose patalpose ir (ar) pritaikytose erdvėse.

Švietimo įstaigose turi būti sudarytos sąlygos maitinimui organizuoti.

4.1.1. Tikrinama, ar darbuotojai neserga užkrečiamosiomis ligomis

Maisto patiekalų gamyba, žmonių maitinimas viešosiose vietose priskiriamos darbams ir veiklos sritims, kuriose leidžiama dirbti darbuotojams, tik iš anksto pasitikrinusiems ir vėliau periodiškai besitikrinantiems, ar neserga užkrečiamosiomis ligomis (tuberkulioze).

Tokie tikrinimai privalo būti atlikti prieš pradėdant dirbti ir vėliau kasmet. Darbdavys privalo užtikrinti, kad įstaigoje dirbtų tik laiku sveikatą pasitikrinę darbuotojai.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Dėl darbų ir veiklos sričių, kuriose leidžiama dirbti darbuotojams, tik iš anksto pasitikrinusiems ir vėliau periodiškai besitikrinantiems, ar neserga užkrečiamosiomis ligomis, sąrašo ir šių darbuotojų sveikatos tikrinimosi tvarka, 1 p., 7 p.

4.1.2. Yra galiojantis maisto tvarkymo subjekto patvirtinimo pažymėjimas

Maisto tvarkymas – tai bet koks poveikis maistui arba veiksmas su juo ar atskiromis jo sudėtinėmis dalimis (įskaitant maisto gaminimą, ruošimą, perdirbimą, pakavimą, laikymą, saugojimą, vežimą,

paskirstymą, tiekimą, pateikimą parduoti, pardavimą), galintys turėti įtakos maisto saugai, kokybei ir mitybos vertei.

Maisto tvarkymo subjekto patvirtinimo pažymėjimą turi turėti maisto tvarkymo subjektai, vykdantys maisto tvarkymo veiklą - maitinimo teikimo veikla (kodas - 56.29.K).

Šis pažymėjimas išduodamas nustatčius, kad maisto tvarkymo subjektas atitinka maistą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus, susijusius su teritorija, patalpomis ir jų įrengimu, įskaitant apšvietimą, vėdinimą, vandentiekį, nuotekų ir maisto atliekų šalinimą, įrenginiais, transporto priemonėmis, RVASVT principais pagrįstos savikontrolės sistemos įdiegimu, laboratoriniais tyrimais ir kitomis sąlygomis bei priemonėmis.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo ir registravimo tvarkos aprašas, 1 priedo 1 punkto 81 d. ; 20-21 p.

4.1.3. Produktai ir kiti daiktai yra saugiai tvarkomi rankomis

Daugelis ikimokyklinio ugdymo įmonių užsako daug skirtingų maisto produktų, kurie gali būti supakuoti didelėse dėžėse, arba mažose dėžėse. Akivaizdu, kad darbuotojams tvarkyti dideles, sunkias dėžes yra fiziškai sunku ir nepatogu, kas gali sukelti nugaros sužeidimus bei skausmus.

Riešų, rankų, pečių raumenų ir kaulų sutrikimus dažnai sukeliama atliekant daug judesių rankomis, t.y. kėlimo, nešimo, stūmimo, traukimo veiksmus. Todėl, organizuojant tokius darbus, būtina užsakinėti maisto produktus mažose pakuotėse, arba naudoti pagalbinę krovinių kėlimo/tvarkymo įrangą (hidraulinius keltuvus ir t.t.).

Svarbus organizacinis veiksmas yra tinkamai įrengti maisto produktų laikymo vietas, ypač atkreipti dėmesį į praėjimus tarp lentynų (pavyzdžiui, palikti vietos įvažiuoti su vėžimėliais). Taip pat nustatyti daiktų laikymo tvarką, nurodant laikyti sunkius krovinius žemiau, o lengvesnius aukščiau ir pan.

Kitas pasiūlymas kaip valdyti tokią situaciją - nekaupti dideles gaminių arba medžiagų atsargas, tai leistų atlaisvinti daugiau vietos sandėliuose/ patalpose ir leistų įrengti papildomas lentynas.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimai tvarkant krovinius rankomis, 8 p., 9 p.

4.1.4. Grindys virtuvėje yra švarios, sausos ir lygios

Darboviečių grindys turi būti tvirtos, stabilios ir neslidžios, be duobių, pavojingų išgaubų, angų ir nuožulnumų. Grindys kartais būna slidžios dėl šlapio valymo, išlietų skysčių ar maisto likučių. Grindų danga turi būti tvirtai pritvirtinta. Siekiant sumažinti paslydimų ir griuvimų riziką virtuvėje, svarbu nuolat palaikyti virtuvės grindų švarumą.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Darboviečių įrengimo bendrieji nuostatai, 25.1 p.

4.1.5. Virtuvė tinkamai vėdinama (ištraukimo ventiliacija ir oro atnaujinimas)

Pastate turi būti suprojektuotos ir įrengtos tokios šildymo, vėdinimo ir (ar) oro kondicionavimo sistemos, kad eksploatuojant patalpas visose patalpų darbo zonose, arba tik numatytose vietose, būtų galima palaikyti norminius mikroklimato bei oro kokybės parametrus.

Virtuvėje išsiskiria daug skirtingų garų, kvapų ir t.t., todėl joje susidaro oras prisikaupęs įvairių kvapų, kas apsunkina kvėpavimą. Svarbu užtikrinti gerą virtuvės vėdinimą, išvalyti vėdinimo įrenginių angas ir tiekti gryną orą.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Darboviečių įrengimo bendrieji nuostatai, 11.1 p.

Statybos techninis reglamentas STR 2.09.02:2005 „Šildymas, vėdinimas ir oro kondicionavimas“, 20 p.

4.1.6. Virtuvėje yra tinkamas apšvietimas

Virtuvėje labai svarbu užtikrinti tinkamą darbo stalviršių apšvietimą, nes vykdomi pjovimo, lupimo, kepimo ir kiti darbai reikalauja tikslumo, taip pat reikia vengti atspindžių nuo darbo stalviršio.

Darbai virtuvėse yra priskiriami tiksliems darbams, mažiausia ribinė vertė yra 500 lx, o natūralus apšvietimas - 4 proc.

Labai dažnai virš arba šalia stalų yra įrengiamas papildomas apšvietimas, siekiant pagerinti darbo vietos apšvietimą.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos higienos norma HN 98:2014 "Natūralus ir dirbtinis darbo vietų apšvietimas. Apšvietos ribinės vertės ir bendrieji matavimo reikalavimai", 9.10-9.14 p., 14 p., 1 priedas, 3 p.

4.1.7. Darbuotojai saugiai dirba su aštriais įrankiais (daržovių skustuvai, aštrūs peiliai ir kt.)

Daržovių lupimas su paprastu peiliu ir/ar neaštriu peiliu gali sukelti daugybę rankų, pirštų, plaštakos pjūvių, įsidūrimų, įdrėskimų ir t.t. Svarbu naudoti peilius, pritaikytus atliekamoms užduotims (šveitimui, pjovimui ...) ir turėti pakankamą jų kiekį. Prieš darbų pradžią, įsitikinkite, kad peiliai geros būklės (aštrūs, su nepažeista rankena ir t.t.). Nustatyti aiškiai identifikuotas ir lengvai prieinamas peilių laikymo vietas, kurie yra arti stalviršių. Svarbu dėvėti apsaugines pirštines, skirtas sąlyčiui su maistu bei apsaugančias nuo mechaninių pavojų (atsparumas dilimui, plyšimui, įpjovimui ir pan.), pavyzdžiui pagamintas pagal EN 388:2017. Reguliariai tikrinkite pirštinių nusidėvėjimą ir netinkamas pirštines pakeiskite kuo greičiau naujomis. Svarbu visada turėti įvairių dydžių pirštines.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas, 11 str

Darbo įrenginių naudojimo bendrieji nuostatai, 6 p.

4.1.8. Stalviršiai yra patogūs

Darbo poza – tai kūno padėtis, kurioje atliekamas darbas: kaklo, rankų, nugaros, klubų ir kojų padėtis darbo metu.

Darbo poza priklauso nuo darbo zonų parametrų, darbo pobūdžio (dinaminis ar statinis), jo krūvio, darbo judesių ir jų tempo, darbo tikslumo ir kitų organizacinių ypatybių. Nepatogios darbo pozos padidina fizinę kūno įtampą. Atsižvelgiant į tai, kad virtuvėje beveik visi darbai vykdomi stovint, būtina įrengti atitinkamą skaičių stalviršių, kurie būtų patogūs valyti, dirbti ir būti tinkamo aukščio bei pritaikyti darbuotojo galimybėms, t.y. būtų reguliuojami.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Ergonominių rizikos veiksnių tyrimo metodiniai nurodymai, 4.2 p., 20 p., 2 priedo 5 lentelė

4.1.9. Viryklės zona įrengta saugiai

Viryklės zonoje yra karštų paviršių, atvira liepsna, o esant netinkamai įrengtai vedinimo sistemai gali kilti gaisras ir/ar sprogimas. Dažniausia gaisro priežastis virtuvėje yra įkaitusių riebalų keptuvėje užsidegimas.

Labai didelis pavojus yra susijęs su dujinės viryklės naudojimu, ypač su dujų nuotėkiu, kuris gali sukelti sprogimą. Pagrindiniai saugos reikalavimai: virtuvėje turi būti gera oro ventiliacijos sistema, bei draudimas palikti į jungtą dujinę viryklę be priežiūros. Griežtai draudžiama patiems remontuoti balionų reduktorius, nes tai gali tapti nelaimingo atsitikimo priežastimi.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Bendrosios gaisrinės saugos taisyklės, 144.5 p.;

Darbuotojų, dirbančių potencialiai sprogiuose aplinkoje, saugos nuostatai, 6-7 p.

4.1.10 Nėra kontroliuojama rizika įsipjauti stiklo šukėmis, duženomis ir pan.

Nustatyta rizika maža

Traumos, susijusios su įsipjovimu įmanomos ne naudojant aštirus įrankius bet taip pat galima susižeisti su stiklo duženomis ar šukėmis. Siekiant išvengti ar sumažinti tokią riziką, rekomenduojamos šios atsargumo priemonės:

1. Nelieskite stiklo duženų neapsaugotomis rankomis;
2. Šukėms surinkti naudokite storą popierių ir maža šluotą, arba siurbį, kad saugiai surinkti stiklo gabaliukus;
3. Surinkite smulkias stiklo duženas šlapio popieriaus rankšluosčiais, tada išmeskite juos į specialią šiukšlių dėžę pažymėtą "Stiklas";
4. Nenaudokite rankšluosčių, kempinių, norint surinkti stiklo gabaliukus, nes juose gali likti nedideli stiklo gabaliukai.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas, 11 str. 1 dalis

4.1.11. Darbuotojai kruopščiai plauna rankas

Prieš darbą su nesupakuotu maistu, skirtu vartoti neapdorojus šiluma ir (arba) nenuplovus, darbuotojai privalo kruopščiai nusiplauti ir (ar) dezinfekuoti rankas.

Maistą tvarkantis darbuotojas, lietęs neplautus kiaušinius, turi nuplauti ar dezinfekuoti rankas. Šie veiksmai yra būtini ne tik dėl maisto saugos bet ir dėl pačių darbuotojų, tvarkančių maistą, saugos.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos higienos norma HN 15:2005 "Maisto higiena" 18 p., 28 p.

4.1.12. Virtuvės atliekos yra surenkamos

Virtuvėje naudojant daug skirtingų gyvulinės kilmės produktų, susidaro dideli tokių produktų atliekų kiekiai. Tokios biologinės atliekos gali būti užkrėstos įvairiais parazitais, todėl būtina jas saugiai utilizuoti, geriausiai į šiukšlių maišus.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas, 11 str., 14 str. 1 d.

4.1.13 Ribojama, kad maisto gaminimo vietose būtų su maisto ruošimu nesusijusių asmenų

Maisto tvarkymo, gaminimo vietose neturi su maisto tvarkymu nesusijusių asmenų, kurie gali kelti grėsmę maisto saugai bei gali patys susirgti užkrečiamosiomis ligomis bei perduoti šias ligas kitiems darbuotojams.

Pašalinių asmenų buvimas tokiose vietose ne tik pavojingas dėl maisto saugos, bet ir blaško, nukreipia darbuotojų dėmesį nuo atliekamų darbų ir gali tapti nelaimingo atsitikimo priežastimi.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos higienos norma HN 15:2005 "Maisto higiena" 11 p.

4.2. Valymo darbai

Darbdavys, užtikrindamas darbuotojų saugą ir sveikatą, turi pasirūpinti, kad darbo vietos ir darbo priemonės būtų reguliariai valomos iki tinkamo higienos lygio, valoma ir tvarkoma įstaigos teritorija. Atkreiptinas dėmesys, kad turi būti valomos ne tik įstaigos patalpų grindys, bet taip pat darbo stalai bei darbo priemonės. Labiausiai užteršti objektai ant darbo stalo yra kompiuterio klaviatūra ir telefonas.

4.2.1. Patalpų valymas yra atliekamas saugiai

Atliekant patalpų valymo darbus (grindų valymas, tualetų ir praustuvų valymas, langų valymas ir kt.) yra naudojami cheminiai preparatai, pvz., dezinfekavimo priemonės, šveitimo milteliai, plovikliai, langų valymo skysčiai ir kt., kurie dažnai yra pavojingi darbuotojų saugai ir sveikatai. Siekiant užtikrinti, kad darbuotojai būtų apsaugoti nuo galimo žalingo cheminių preparatų poveikio, būtina:

1. Turėti pavojingų cheminių preparatų (pavojingumą nurodo ant pakuočių etikečių esantys pavojingumo simboliai) saugos duomenų lapus, kuriuos turi pateikti tiekėjas (pardavėjas) perkant priemones profesionaliam naudojimui;

2. Išnagrinėti jų turinį ir naudoti bei laikyti preparatus pagal gamintojo nurodymus;
3. Apmokyti ir instrukuoti darbuotojus apie galimą žalą sveikatai ir saugų tokių preparatų naudojimą, ir supažindinti su saugos duomenų lapuose pateiktais nurodymais dėl atsargumo priemonių;
4. Parinkti ir aprūpinti būtinomis asmeninėmis apsaugos priemonėmis, pvz., pirštinėmis;
5. Laikytis švaros ir tinkamai naudoti higienos priemones.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas, 18 str. 1d., 3d. Darboviečių įrengimo bendrieji nuostatai, 4.3 p.

4.2.2. Darbuotojai yra apsaugoti nuo pavojaus valant tualetus ir dirbant su atliekomis

Darbuotojui tvarkant tualetus ir atliekas kyla infekcijų pavojus dėl galimo kontakto su žmogaus kūno atliekomis (išmatomis, šlapimu) ar mikroorganizmais. Mikroorganizmai gali patekti į žmogaus organizmą per pažeistą odą ar gleivinę, sukeldami infekcines ligas. Jie taip pat gali būti įkvėpti ar praryti (pvz. per maistą ar cigaretes neplaunant rankų), sukeldami viršutinių kvėpavimo takų ar virškinamojo trakto infekcijas. Drėgnose patalpose, pvz. tualetuose, dušuose gali būti pelėsių. Pelėsiai gali būti pavojingi kaip alergenai, dirgikliai ar toksinai ir pakenkti darbuotojų sveikatai. Svarbiausia prevencinė priemonė tokiais atvejais yra informuoti darbuotojus apie saugaus darbo metodus ir būtinybę dėvėti tinkamas apsaugines pirštines.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas, 11 str., 14 str. 1 d.

4.2.3. Darbo priemonės skirtos valymui atitinka ergonomikos reikalavimus

Tiek patalpų, tiek teritorijos valymas reikalauja daug fizinių pastangų. Darbuotojams gali tekti dirbti nepatogioje padėtyje, naudoti neergonomiškus valymo įrenginius, dirbti mažose erdvėse tarp stalų, suolų ir t.t. Taip pat atliekant valymo darbus tenka kiloti, stumdyti sunkius baldus, valymo įrenginius, atlikti daug pasikartojančių liemens judesių. Tai kelia pavojų susirgti kaulų ir raumenų sistemų ligomis, pavyzdžiui, gali atsirasti stuburo išvarža, galima patempti nugaros raumenis ir kt. Labai svarbu, kad visos valymui skirtos darbo priemonės būtų reikalingo galingumo, našumo, pritaikytos darbuotojo fiziniams galimybėms, lengvai reguliuojamos, nesugadintos, tinkamos darbų atlikimo erdvei. Visi valymo darbus atliekantys darbuotojai turi būti apmokyti saugiai naudoti darbo priemones bei mokėti jas pritaikyti savo ūgiui, svoriui ir pan.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Darbo įrenginių naudojimo bendrieji nuostatai, 18 p.

Ergonominių rizikos veiksnių tyrimo metodiniai nurodymai, 20.8 p.

4.3. Asmeninės apsaugos priemonės

Siekiant apsaugoti darbuotojus, atliekančius patalpų valymo, teritorijos tvarkymo, ir kitus darbus, nuo

rizikos veiksnių, tokių kaip: naudojami cheminiai preparatai, nešvarumai valant stipriai užterštas vietas, dulkės ir kt., darbuotojai turi būti aprūpinti asmeninėmis apsaugos priemonėmis (toliau AAP). AAP - bet kuri priemonė, skirta darbuotojui turėti ar dėvėti, siekiant apsaugoti jį nuo rizikos veiksnių, galinčių kelti grėsmę darbuotojo saugai ir sveikatai. Tai gali būti apsauginiai drabužiai, pirštinės, kvėpavimo takų apsaugos priemonės, tam tikrais atvejais net ir klausos apsaugos priemonės. AAP turi būti parenkamos įvertinant konkrečių darbuotojų fizines savybes, jas dėvėdami darbuotojai turi jaustis patogiai.

4.3.1. AAP išduodamos tik įvertinus darbuotoją veikiančius rizikos veiksnius

Asmeninės apsaugos priemonės darbuotojui išduodamos tik įvertinus jį veikiančius rizikos veiksnius ir turi būti parenkamos tokios, kad apsaugotų darbuotoją nuo rizikos veiksnių poveikio. Darbdavys privalo įvertinti darbo aplinkos rizikos veiksnius ir parinkti asmenines apsaugos priemones, vadovaudamasis techniniais ir technologiniais dokumentais, rizikos įvertinimo duomenimis, darbo įrenginių techniniais dokumentais ir jų naudojimo instrukcijomis bei kitais dokumentais.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas, 28 str. 2 d.;
Darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis nuostatai, 7.3 p., 7.13 p.

4.3.2. Naudojamos AAP turi CE ženklą

Darbdavys turi aprūpinti darbuotojus asmeninėmis apsaugos priemonėmis, paženklintomis CE ženklu. CE ženklas turi būti uždėtas ant kiekvienos pagamintos AAP taip, kad būtų aiškiai matomas, įskaitomas ir nenusitrintų per visą numatomą AAP naudojimo laiką.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/425 2016 m. kovo 9 d. dėl asmeninių apsaugos priemonių, kuriuo panaikinama Tarybos direktyva 89/686/EEB; 8 str., 17 str. 2 d.

4.3.3. Darbuotojai naudoja išduotas AAP

Darbuotojas privalo nepraradėti dirbti be asmeninių apsaugos priemonių, kai to reikalauja darbuotojų saugos ir sveikatos norminiai teisės aktai, tarp jų įmonės vietiniai (lokaliniai) norminiai teisės aktai, ir naudoti jas viso darbo proceso metu.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis nuostatai, 9.1 p.

4.3.4. Yra vykdoma tinkama naudojamų AAP priežiūra

Darbdavys privalo užtikrinti gerą asmeninių apsaugos priemonių veikimą ir tinkamą higieninę būklę, atlikdamas būtiną priežiūrą, taisymą ir pakeitimą naujomis. AAP naudojimo instrukcijoje turi būti

nurodytos gamintojo ir (arba) jo įgaliotojo atstovo pateikta visa svarbi informacija apie: AAP saugojimą, naudojimą, valymą, priežiūrą, aptarnavimą ir dezinfekavimą. Gamintojo rekomenduotos AAP valymo, priežiūros ir dezinfekavimo priemonės neturi kenkti nei AAP, nei naudotojui, jeigu laikomasi naudojimo instrukcijos reikalavimų. Darbuotojas privalo rūpestingai prižiūrėti ir naudoti pagal paskirtį asmenines apsaugos priemones, laiku pranešti darbdaviui ar darbdavio įgaliotam asmeniui darbuotojų saugai ir sveikatai apie jų susidėvėjimą, užterštumą, netinkamumą naudoti. Turi būti numatyta sugedusių ir susidėvėjusių AAP pakeitimo procedūra.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis nuostatai, 7.10 p., 9.2 p.

4.4. Transportas

Švietimo įstaigose jei darbuotojai naudoja savo transporto priemones įstaigos reikmėms (pvz. veža darbuotojus į seminarus). Tokiu atveju įstaigos vadovas turi imtis atitinkamų priemonių siekiant užtikrinti vairuotojo ir vežamų keleivių saugą ir sveikatą.

4.4.1. Darbuotojai, vairuojantys transporto priemones darbo reikmėms, turi reikiamos kategorijos vairuotojo pažymėjimą

Teisė vairuoti motorines transporto priemones ar jų junginius su priekabomis, traktorius, savaeigės mašinas suteikiama Lietuvos Respublikoje gyvenantiems, ne jaunesniems kaip LR saugaus eismo automobilių keliais įstatyme nustatyto amžiaus asmenims, kurių sveikatos būklė yra tinkama vairuoti tam tikros kategorijos motorinę transporto priemonę, traktorių, savaeigę mašiną, mokantiems KET, išmanantiems kitus teisės aktus, reglamentuojančius kelių eismą, mokantiems vairuoti, nustatyta tvarka išlaikiusiems egzaminus ir turintiems vairuotojo pažymėjimą.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas, 27 str.;

Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymas, 22 str. 1 d.

4.4.2. Naudojamos transporto priemonės yra techniškai tvarkingos

Pagrindinis saugaus vykimo keliais principas tai techniškai tvarkinga transporto priemonė. Jeigu darbuotojai naudoja įmonės transporto priemones arba pagal panaudos sutartis naudoja savo transporto priemonę, būtina užtikrinti, kad transporto priemonės būtų techniškai tvarkingos. Darbdaviui privalu įsitikinti, kad visos naudojamos transporto priemonės yra saugios, t.y. laiku yra atlikta automobilio techninė apžiūra. Transporto priemonės turi turėti galiojančią techninės apžiūros rezultatų ataskaitą. Atliekant darbuotojų vairuojančių transporto priemones ir vairuotojų instruktavimą, būtina atkreipti dėmesį į kasdieninę transporto priemonės apžiūrą, t.y. padangų apžiūrą prieš vykimą, langų plovimo skysčių ir kitų skysčių tikrinimas, žibintų apžiūrą ir t.t. Pastebėjus neatitikimus ar trūkumus, būtina nedelsiant informuoti atsakingą asmenį bei atšaukti vykimą netvarkingą transporto priemonę.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Dėl Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų privalomosios techninės apžiūros atlikimo tvarkos ir Europos ekonominės erdvės šalyse atliktos privalomosios techninės apžiūros pripažinimo sąlygų ir tvarkos aprašas,

4.4.3. Darbuotojų vykimasis transporto priemonėmis yra saugus

Atliekant profesinės rizikos vertinimą svarbu įsitikinti, kad yra užtikrinama darbuotojų sauga ir sveikata vykstant transporto priemonėmis. Jeigu darbuotojai vyksta įmonės transportu būtina užtikrinti, kad transporto priemonės būtų techniškai tvarkingos. Jeigu darbuotojas darbo reikmėms naudoja savo transporto priemonę, darbdavio atsakingi asmenys turėtų taip įsitikinti ar ši priemonė techniškai tvarkinga. Bet kuriuo atveju svarbu užtikrinti, kad naudojamos transporto priemonės būtų tinkamos darbinių funkcijų vykdymui.

ATTINKA	NEATTINKA	NEAKTUALU
----------------	------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas, 11 str. 1 d.

5. Ikimokyklinio ugdymo įstaigos

Vaikų ikimokyklinis ir (ar) priešmokyklinis ugdymas vykdomas formuojant iš to paties arba skirtingo amžiaus vaikų, užtikrinant vaiko dienos ir ugdymo režimo fiziologinius ir amžiaus ypatumus bei Lietuvos higienos normoje HN 75:2016 nustatytas ugdymo sąlygas.

Šis modulis apima specialiuosius reikalavimus auklėtojams, mokytojams, ir kitiems darbuotojams dirbant su vaikais. Modulis apima: sveikatos patikrinimus, pirmosios pagalbos suteikimą, apšvietimo ir mikroklimato reikalavimus, patalpų ir teritorijos, kur vykdomas ugdymas, įrengimą, taip pat skalbimą bei valymą.

5.1. Sveikatos tikrinimai ir įgūdžiai

Švietimo teikėjo, vykdančio ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programą, darbuotojai, laisvasis mokytojas ir kiti darbuotojai gali dirbti tik teisės aktuose nustatyta tvarka pasitikrinę sveikatą. Asmens medicininė knygelė (sveikatos pasas) (forma Nr. F048/a) ar jos kopija turi būti laikoma ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programos vykdymo vietoje.

Darbdavys tvirtina darbuotojų, kuriems privaloma pasitikrinti sveikatą, sąrašą ir sveikatos tikrinimo grafiką, kontroliuoja, kaip laikomasi šio grafiko. Tuo atveju, kai darbuotojo sveikata nepatikinama grafike nustatytu laiku dėl ne nuo darbuotojo priklausančių priežasčių, darbuotojas turi teisę atsisakyti dirbti dėl galimo pavojaus savo sveikatai.

5.1.1. Sveikatos patikrinimai yra atliekami įsidarbinant; periodiškai pagal Įstaigoje patvirtintą sveikatos tikrinimo grafiką

Privalomai sveikata tikrinama:

- 1) darbuotojų iki aštuoniolikos metų - jiems įsidarbinant ir periodiškai kasmet iki jiems sukaks 18 metų;
- 2) darbuotojų, kurių darbo vietos profesinės rizikos įvertinimo rezultatai rodo, kad kyla ar gali kilti rizika darbuotojų saugai ir sveikatai - jiems įsidarbinant ir periodiškai pagal Įstaigoje patvirtintą sveikatos tikrinimo grafiką;
- 3) darbuotojų, dirbančių naktį ir pamainomis - jiems įsidarbinant ir periodiškai pagal Įstaigoje patvirtintą sveikatos tikrinimo grafiką;

4) neįgaliųjų darbuotojų - jiems įsidarbinant ir pasikeitus jų darbo sąlygoms.

Darbuotojai, pajutę neigiamą darbo ar darbo aplinkos poveikį sveikatai, turi teisę pasitikrinti sveikatą kitu laiku, negu nustatytas privalomo sveikatos tikrinimo grafike.

Darbdavys privalo suteikti darbuotojui pakankamai laiko pasitikrinti sveikatą. Už darbo laiką, kurio metu darbuotojas tikrinasi sveikatą, darbdavys moka darbuotojui jo vidutinį darbo užmokestį.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas, 21 str. 1-2 d.

5.1.2. Darbuotojų sveikata yra tikrinama atsižvelgiant į visus sveikatai kenksmingus veiksnius

Darbdavys, siūsdamas darbuotoją tikrintis sveikatą, išduoda privalomojo sveikatos tikrinimo medicininę pažymą (F 047/a) arba asmens medicininę knygelę (F 048/a), kuriose nurodoma: pagrindinė informacija apie darbuotoją, kenksmingi veiksniai ir pavojingos darbo sąlygos.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Įsakymas "Dėl Profilaktinių sveikatos tikrinimų sveikatos priežiūros įstaigose", 13 priedas, 9 p., IV sk.

5.1.3. Darbuotojai yra pasirašytinai supažindinami su sveikatos patikrinimo grafiku

Darbdavys tvirtina darbuotojų, kuriems privaloma pasitikrinti sveikatą, sąrašą ir su sveikatos priežiūros įstaiga suderintą sveikatos patikrinimų grafiką; su juo pasirašytinai supažindina darbuotojus. Privalomi sveikatos patikrinimai atliekami darbo laiku. Už darbo laiką, kurio metu darbuotojas tikrinasi sveikatą, darbdavys moka darbuotojui jo vidutinį darbo užmokestį.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas, 21 str. 1 d.

5.1.4. Tikrinama, ar darbuotojai neserga užkrečiamosiomis ligomis

Vaikų (iki 18 metų) mokymas, ugdymas ir auklėjimas priskiriamos darbams ir veiklos sritims, kuriose leidžiama dirbti darbuotojams, tik iš anksto pasitikrinusiems ir vėliau periodiškai besitikrinantiems, ar neserga užkrečiamosiomis ligomis (tuberkulioze). Tokie tikrinimai privalo būti atlikti prieš pradėdant dirbti ir vėliau **kasmet**. Darbdavys privalo užtikrinti, kad Įstaigoje dirbtų tik laiku sveikatą pasitikrinę darbuotojai.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Dėl darbų ir veiklos sričių, kuriose leidžiama dirbti darbuotojams, tik iš anksto pasitikrinusiems ir vėliau periodiškai besitikrinantiems, ar neserga užkrečiamosiomis ligomis, sąrašo ir šių darbuotojų sveikatos tikrinimosi tvarka, 3.1 p.

5.1.5. Darbuotojai nėra skiepijami nuo užkrečiamųjų ligų

Nustatyta rizika žema

Atlikus rizikos vertinimą, darbdavys sprendžia nuo kokių užkrečiamųjų ligų skiepyti darbuotojus. Dažniausiai dėl galimo sąlyčio su ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikais darbuotojams siūloma pasiskiepyti nuo vėjaraupių.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Darbuotojų, kurie skiepijami darbdavio lėšomis, profesijų ir pareigybių sąrašas

5.1.6. Darbuotojai mokomi sveikatos žinių ir įgūdžių

Švietimo teikėjo, vykdančio ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programą, darbuotojai, laisvasis mokytojas, vykdamantis ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programą, šiame teisės akte nustatyta tvarka privalo gauti **Sveikatos žinių ir įgūdžių atestavimo pažymėjimus**. Sveikatos žinių ir įgūdžių atestavimo pažymėjimai ar jų kopijos laikomi švietimo teikėjo nustatytoje vietoje.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos higienos norma HN 75:2010 "Įstaiga, vykdanči ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programą. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai", 10 p.

Privalomųjų pirmosios pagalbos, higienos įgūdžių, alkoholio, narkotinių ir psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo poveikio žmogaus sveikatai mokymų ir atestavimo tvarkos aprašas ir Asmenų, kuriems privalomas sveikatos ir (ar) pirmosios pagalbos mokymas, profesijų ir veiklos sričių sąrašas, Mokymo programų kodai ir mokymo periodiškumas,

5.2. Pirmosios pagalbos suteikimas

Padalinio vadovas, o kai jo nėra – darbdavio įgaliotas asmuo ar darbdaviui atstovaujantis asmuo privalo organizuoti pirmosios pagalbos suteikimą darbuotojams ir, jeigu reikia, iškviesti greitąją medicinos pagalbą nelaimingų atsitikimų darbe, ūmių susirgimų darbe atvejais. Darbovietės turi būti aprūpintos pirmosios pagalbos priemonėmis. Labai svarbu, kad darbuotojai žinotų kur yra pirmosios pagalbos rinkiniai bei kaip suteikti pirmąją pagalbą nukentėjusiam.

5.2.1. Darbuotojai mokomi suteikti pirmąją pagalbą

Įmonių, įstaigų ir organizacijų darbuotojai, atsakingi už pirmosios pagalbos suteikimą Įstaigoje privalo būti mokomi suteikti pirmąją pagalbą (prieš pradėdant dirbti ir kas 5 metus).

Mokymo temos, mokymo trukmė, mokymo periodiškumas yra nustatyti Privalomųjų pirmosios pagalbos, higienos įgūdžių, alkoholio, narkotinių ir psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo poveikio žmogaus sveikatai mokymų ir atestavimo tvarkos apraše.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Privalomųjų pirmosios pagalbos, higienos įgūdžių,

alkoholio, narkotinių ir psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo poveikio žmogaus sveikatai mokymų ir atestavimo tvarkos aprašas ir Asmenų, kuriems privalomas sveikatos ir (ar) pirmosios pagalbos mokymas, profesijų ir veiklos sričių sąrašas, mokymo programų kodai ir mokymo periodiškumas,

5.2.2. Patalpose yra pirmosios pagalbos priemonės/rinkiniai

Darbovietės turi būti aprūpintos pirmosios pagalbos priemonėmis.

Įmonės padaliniuose gerai matomose vietose turi būti priemonės, reikalingos pirmajai pagalbai suteikti, nuorodos (ženklai), kur yra medicinos punktas.

Vietos, kur yra pirmosios medicinos pagalbos priemonės, turi būti pažymėtos, kaip nustatyta Saugos ir sveikatos apsaugos ženklų naudojimo darbovietėse nuostatuose.

Mokyklos, įstaigos, įmonės, organizacijos, vykdančios ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programą, kiekvienoje grupėje turi būti įmonės pirmosios pagalbos rinkinys. Įstaigos vadovas turi paskirti už pirmosios pagalbos rinkinio priežiūrą ir papildymą atsakingą asmenį (-is).

Pirmosios pagalbos rinkinių kiekį, priklausomai nuo darbuotojų skaičiaus ir darbo pobūdžio, nustato įmonės vadovas. Rinkiniuose turi būti ne mažiau, nei nurodyta sąraše, medicinos pagalbos priemonių, taip pat aprašymas, kas yra rinkinyje ir kaip teikti pirmąją pagalbą.

Kiekvienoje grupėje turi būti įmonės pirmosios pagalbos rinkinys.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Dėl Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijos teikiant pirmąją medicinos pagalbą, pirmosios medicinos pagalbos vaistinėlių ir pirmosios pagalbos rinkinių, 2.1. p.

Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas, 29 str. 4 d.

Darboviečių įrengimo bendrieji nuostatai, 42 p.

5.2.3. Yra paskirtas asmuo, atsakingas už pirmosios pagalbos rinkinio priežiūrą

Mokyklos, įstaigos, įmonės, organizacijos, vykdančios ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programą, vadovas turi paskirti už pirmosios pagalbos rinkinio priežiūrą ir papildymą atsakingą asmenį (-is).

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos higienos norma HN 75:2010 "Įstaiga, vykdanči ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programą. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai", 11 p.

5.3. Apšvietimas

Darbo vietose neturi būti blogo matomumo, akinančio apšvietimo ir šviesos mirgėjimo. Apšvietimas priklauso ne tik nuo tinkamo langų išdėstymo, bet ir dirbtinio apšvietimo įrengimo (lempų išdėstymas ir parinkimas). Praktiškai visada yra naudojamas mišrus apšvietimas - t.y. suderintas natūralus ir dirbtinis apšvietimas.

5.3.1. Bendras dirbtinis apšvietimas yra įrengtas visose patalpose

Bendras dirbtinis apšvietimas turi būti įrengtas visose patalpose, kuriose vykdoma ikimokyklinio ir

(ar) priešmokyklinio ugdymo programa.

Grupės žaidimų patalpoje / erdvėje, kurioje ugdomi sutrikusio regėjimo vaikai, apšvietimas turi būti ne mažesnis kaip 500 lx. Esant gydytojo rekomacijai, turi būti papildomai įrengtas vietinis apšvietimas.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos higienos norma HN 75:2010 "Įstaiga, vykdanči ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programą. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai", 52 p., 1 lentelė

5.3.2. Specialiose patalpose yra įrengti vienodai šviesą išskleidantys šviestuvai

Specialiose patalpose - grupių žaidimų, miegamojo / poilsio patalpose / erdvėse, kūno kultūros ir (ar) muzikos salėje (jei yra įrengta) turi būti įrengiami vienodai šviesą išskleidantys šviestuvai.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos higienos norma HN 75:2010 "Įstaiga, vykdanči ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programą. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai", 52.3 p.

5.3.3. Darbo patalpose yra pakankamas langų skaičius, kad užtikrinti reikalingą natūralų apšvietimą

Darbo patalpose, kuriose nuolat dirbama, kiek įmanoma, turi būti užtikrintas natūralus apšvietimas. **Natūralus apšvietimas** - tai dangaus skliauto tiesioginė arba atspindėta šviesa, apšviečianti darbo patalpas. Natūralus apšvietimas priklauso nuo langų išdėstymo ir yra skirstomas į šoninį, viršutinį ir kombinuotą. Natūralus apšvietimas yra svarbus ne tik dėl darbuotojų akių komforto, bet ir dėl jų sveikatos. Natūralus apšvietimas užtikrina geresnes darbo sąlygas darbuotojams. Darbo patalpų ir darbo vietų natūralaus ir dirbtinio apšvietimo išmatuotos apšvietos vertės turi būti ne mažesnės kaip natūralaus ir dirbtinio apšvietimo mažiausios apšvietos ribinės vertės, nurodytos Lietuvos higienos normoje HN 98:2000.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos higienos norma HN 98:2014 "Natūralus ir dirbtinis darbo vietų apšvietimas. Apšvietos mažiausios ribinės vertės ir bendrieji matavimo reikalavimai", 9.11p., 9.15 p., 10 p., 11 p.

5.3.4. Darbuotojai gali kontroliuoti tiesioginių saulės spindulių patekimą į darbo vietas

Darbuotojai turi turėti galimybę kontroliuoti tiesioginių saulės spindulių, patekimą į patalpas, siekiant išvengti paviršių perkaitinimo ir išvengti tiesioginių atspindžių. Darbo vietos turi būti įrengtos taip, kad šviesos šaltiniai, tokie kaip langai ir kitos angos, permatomos ar pusiau peršviečiamos sienos, ryškiai dažytos lempos ar sienos nespindėtų ir neatsispindėtų monitoriaus ekrane. Todėl būtina įrengti tinkamą reguliuojamą langų uždengimo sistemą, kuri sumažintų tiesioginių saulės spindulių patekimą į darbo vietas. Pageidautina, kad tokia sistema būtų įdiegta pastato/statinio išorėje - kaip, pavyzdžiui, automatinės langinės. Nesant tokioms sistemai, būtina

naudoti žaliuzes, užuolaidas tose vietose kur būtina. Vertikalios žaliuzės labiau tinka rytų/vakarų pusei, o horizontalios - šiaurės/pietų pusei.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos higienos norma HN 98:2014 "Natūralus ir dirbtinis darbo vietų apšvietimas. Apšvietos mažiausios ribinės vertės ir bendrieji matavimo reikalavimai", 9.19 p., 9.22 p. (Lietuvos higienos norma HN 32:2004 "Darbas su videoterminalais. Saugos ir sveikatos reikalavimai", 26.7 p.

5.3.5. Tamsiuoju paros metu įėjimas į pastatą yra apšviestas

Tamsiuoju paros metu grupių darbo laiku įėjimas į pastatą, kuriame vykdoma ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programa, turi būti apšviestas.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos higienos norma HN 75:2010 "Įstaiga, vykdanči ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programą. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai", 22 p.

5.4. Mikroklimato, vėdinimo, triukšmo reikalavimai

Pastate ir (ar) patalpose, kuriose vykdoma ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programa, turi būti suprojektuotos ir įrengtos tokios mikroklimato bei oro kokybės parametrus palaikančios ir reguliuojančios šildymo, vėdinimo ir (ar) oro kondicionavimo sistemos, kad jose būtų galima palaikyti higienos normos HN 35:2007 „Didžiausia leidžiama cheminių medžiagų (teršalų) koncentracija gyvenamosios ir visuomeninės paskirties pastatų patalpų ore“ normos nustatytus oro kokybės parametrus.

Gyvenamųjų ir visuomeninių pastatų patalpų mikroklimatas – patalpų oro temperatūros, temperatūrų skirtumo, santykinės oro drėgmės, oro judėjimo greičio derinys.

5.4.1. Užtikrinama, kad santykinė oro drėgmė atitiktų nustatytus reikalavimus

Patalpose, kuriose vykdoma ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programa, turi būti santykinė oro drėgmė šaltuoju metų laiku – 35–60 proc., šiltuoju metų laiku – 35–65 proc.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos higienos norma HN 75:2010 "Įstaiga, vykdanči ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programą. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai", 55.2 p.

5.4.2. Oro judėjimo greitis atitinka nustatytus reikalavimus

Patalpose, kuriose vykdoma ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programa, turi būti oro judėjimo greitis šaltuoju metų laiku – ne daugiau kaip 0,15 m/s, šiltuoju metų laiku – ne daugiau kaip 0,25 m/s.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos higienos norma HN 75:2010 "Įstaiga, vykdanči ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programą. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai", 55.2 p.

5.4.3. Temperatūra šaltuoju metų laiku atitinka nustatytus reikalavimus

Patalpose, kuriose vykdoma ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programa, temperatūra šaltuoju metų laiku turi atitikti dydžius, nurodytus šios higienos normos 2 lentelėje. Patalpų oro temperatūros parametrai šaltuoju metų laikotarpiu.

Eil. Nr.	Patalpos pavadinimas	Oro temperatūra, °C
1.	Grupės priėmimo-nusirengimo, žaidimų patalpa/ erdvė, sveikatos kabinetas	20–23
2.	Grupės miegamasis (jei įrengtas atskirai)	18–22
3.	Grupės tualetas-prausykla	19–23
4.	Kūno kultūros ir (ar) muzikos salė (jei įrengta)	18–20
5.	Patalpa, kurioje įrengtos kompiuterizuotos vietos vaikams	20–22
6.	Judėjimo keliai, laiptinės, koridoriai	18–21

Grupių, kuriose ugdomi judesio ir padėties sutrikimų turintys vaikai ir vaikai iki 1 metų amžiaus, žaidimų patalpose / erdvėse šaltuoju metų laiku temperatūra turi būti 21–23 °C.

Temperatūrų skirtumas 1,1 m ir 0,1 m aukštyje nuo grindų turi būti ne daugiau kaip 3 °C.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

5.4.4. Yra įrengtas natūralus vėdinimas

Patalpose, kuriose vykdoma ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programa, grupių žaidimų, miegamojo / poilsio patalpose / erdvėse turi būti numatyta natūralaus vėdinimo per atidaromus langus galimybė.

Natūralus vėdinimas naudojamas tais atvejais kai tiekiamo ar šalinamo oro nereikia valyti.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos higienos normos HN 75:2010 "Įstaiga, vykdanči ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programą. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai", 57.1 p.

Darboviečių įrengimo bendrieji nuostatai, 11.1 p.

Statybos techninis reglamentas STR 2.09.02:2005 „Šildymas, vėdinimas ir oro kondicionavimas", 20 p.

5.4.5. Užtikrinama kad nebūtų viršijama anglies dvideginio ribinė koncentracija

Grupių žaidimų, miegamojo / poilsio patalpose / erdvėse anglies dvideginio (CO₂) koncentracija neturi viršyti 2745 mg/m³ (1500 ppm).

Įstaigos pastate ar patalpose turi būti suprojektuotos ir įrengtos šildymo, vėdinimo ir (ar) oro kondicionavimo sistemos, kad įstaigos patalpose nebūtų viršijamos Lietuvos higienos normos HN 35:2007 „Didžiausia leidžiama cheminių medžiagų (teršalų) koncentracija gyvenamosios aplinkos ore“ patvirtinimo“ nustatytos ribinės vertės.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos higienos norma HN 75:2010 "Įstaiga, vykdanči ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programą. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai", 58 p

5.4.6. Triukšmas ugdymo patalpose atitinka nustatytus reikalavimus

Triukšmas ugdymo patalpose neturi viršyti Lietuvos higienos normos HN 33:2011 "Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje" nurodyto lygio.

Nepastovus triukšmas gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje vertinamas pagal ekvivalentinį garso slėgio lygį ir maksimalų garso slėgio lygį, o pastovus – pagal ekvivalentinį garso slėgio lygį.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos higienos normos HN 75:2010 "Įstaiga, vykdanči ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programą. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai", 59 p.

Lietuvos higienos norma HN 33:2011 "Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje", 8 p., 1 lentelė

5.4.7. Šildymo įrenginiai yra saugūs

Šildymo prietaisai ir įrenginiai turi būti saugūs, lengvai valomi. Šildymo prietaisų, įrengtų vaikams prieinamose vietose, paviršiaus temperatūra turi būti ne aukštesnė kaip 42 °C. Ugdymo patalpose aštrias briaunas turintys šildymo prietaisai turi būti apsaugoti nuimamomis grotelėmis ar kitokiomis priemonėmis, uždengiančiomis aštrias briaunas. Draudžiama tam tikslui naudoti medžio drožlių plokštes.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos higienos norma HN 75:2010 "Įstaiga, vykdanči ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programą. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai", 54 p

5.5. Ikimokyklinio ugdymo patalpos

Ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo įstaigose yra daug skirtingos paskirties patalpų, kuriuose būna vaikai ir dirba mokytojai/auklėtojai. Darbuotojų sauga tokiose patalpose priklauso nuo tinkamo jų įrengimo ir naudojimo.

5.5.1. Yra galiojantis leidimas-higienos pasas ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programai vykdyti

Švietimo teikėjas ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programą gali vykdyti tik teisės akto nustatyta tvarka gavęs leidimą-higienos pasą.

Jeigu fizinis, juridinis asmuo ar filialas skirtingais adresais, išduodami atskiri kiekvienam adresui leidimai-higienos pasai. numato verstis ūkine komercine veikla keliose vietose, esančiose

Leidimas-higienos pasas išduodamas neribotam laikui. Jį išduoda Nacionalinio visuomenės sveikatos centro teritorinių skyrių departamentai.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Leidimų-higienos pasų išdavimo taisyklės, 6 p., 7 p.

Lietuvos higienos norma HN 75:2016 „Ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programų vykdymo bendrieji sveikatos saugos reikalavimai", 4 p.

5.5.2. Užtikrinama, kad vienu metu grupėje dirbtų ne mažiau kaip 2 pedagogai/ darbuotojai

Vienu metu grupėje, kurioje yra vaikų iki 1 metų amžiaus, turi dirbti ne mažiau kaip 2 pedagogai; grupėje, kurioje ugdomi 1 metų amžiaus ar vyresni vaikai turi dirbti ne mažiau kaip 2 darbuotojai, iš jų – ne mažiau kaip 1 pedagogas (ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas). Savaitinėse grupėse vaikų nakties miego metu turi dirbti ne mažiau kaip vienas darbuotojas.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos higienos norma HN 75:2016 „Ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programų vykdymo bendrieji sveikatos saugos reikalavimai", 7 p.

5.5.3. Laiptai yra saugūs

Ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programų vykdymo vietoje laiptai, laiptų aikštelės turi būti įrengtos taip, kad būtų užtikrinta vaikų sauga. Draudžiama įrengti sraiginius laiptus, laiptų pakopos negali būti siaurėjančios. Draudžiama įrengti horizontalaus dalijimo aptvarus ir turėklus. Vertikalaus dalijimo beklūtis tarpas turi būti ne didesnis kaip 0,10 m. Išoriniai laiptai ar jų dalys ir aikštelės turi turėti aptvarus, jeigu jų aukštis nuo žemės paviršiaus yra 0,45 m ir daugiau.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos higienos norma HN 75:2016 „Ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programų vykdymo bendrieji sveikatos saugos reikalavimai", 24 p.

5.5.4. Stiklinės/permatomos durys, pertvaros yra saugios

Jei durys, sienos aplink duris ar apatinės sienų dalys įstiklintos, jų įstiklinimas turi atitikti statybos techninio reglamento [STR 2.05.20:2006 „Langai ir išorinės įėjimo durys“](#) reikalavimus.

Kai įstiklinimas nėra aiškiai pastebimas, nes nėra skersinių, didelių rankenų arba įstiklinimo vidinio suskirstymo elementų, jis turi būti pažymėtas to paties STR nustatyta tvarka.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos higienos norma HN 75:2016 „Ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programų vykdymo bendrieji sveikatos saugos reikalavimai", 25 p.
Darboviečių įrengimo bendrieji nuostatai, 14.1 p., 27.2 p.

5.5.5. Gyvūnai laikomi atskiroje patalpoje

Naminiai gyvūnai turi būti laikomi tik atskiroje patalpoje. Laikomi gyvūnai turi būti sveiki, saugūs vaikams ir suaugusiesiems, lengvai prižiūrimi. Saugiai įrengti akvariumai su žuvytėmis gali būti laikomi ir grupių patalpose / erdvėse, jei nėra alergiškų vaikų.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos higienos norma HN 75:2016 „Ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programų vykdymo bendrieji sveikatos saugos reikalavimai", 30 p.

5.5.6. Sudaryta galimybė apsaugoti darbuotojus nuo tiesioginių saulės spindulių

Vaikų žaidimų aikštelėse turi būti sudaryta galimybė apsaugoti tiek vaikus, tiek pedagogus/darbuotojus nuo tiesioginių saulės spindulių stacionariais ar kilnojamaisiais įrenginiais (pavėsinėmis, skėčiais ir pan.) ar želdiniais, sudarančiais šešėlį.
Papildomai galima nustatyti draudimus būti lauke esant aukštai oro temperatūrai arba aprūpinti darbuotojus kepuraitėmis.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos higienos norma HN 75:2016 „Ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programų vykdymo bendrieji sveikatos saugos reikalavimai", 20 p.
Darboviečių įrengimo bendrieji nuostatai, 19 p.

5.5.7. Kūno kultūros salės langai ir šviestuvai apsaugoti nuo atsitiktinių smūgių

Jei ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programų vykdymo vietoje įrengta kūno kultūros salė ir joje žaidžiama su kamuoliu, salės langai ir šviestuvai turi būti apsaugoti nuo atsitiktinių smūgių.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos higienos norma HN 75:2010 "Įstaiga, vykdanči ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programą. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai", 31 p.

5.5.8. Langai ir stoglangiai yra saugūs

Ugdymo patalpose varstomi langai, kurių palangės yra žemesnės nei 1,2 m nuo grindų paviršiaus, ir žemės paviršius išorėje yra daugiau kaip 1,5 m žemiau patalpos grindų lygio, turi turėti langų atidarymo ribotuvus arba kitas apsaugos priemones (pvz., aptvarus). Langų atidarymo ribotuvai turi būti įrengti taip, kad apribotų lango atvėrimą iki ne didesnės kaip 10 cm angos ir vaikai negalėtų jų

atidaryti. Darbuotojai turi turėti galimybę saugiai atidaryti, uždaryti, reguliuoti bei fiksuoti langus, stoglangius. Atverti langai ir stoglangiai neturi kelti pavojaus darbuotojams.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Darboviečių įrengimo bendrieji nuostatai, 23.1 p., 26.1 - 26.2 p.

Lietuvos higienos normos HN 75:2010 "Įstaiga, vykdanči ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programą. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai", 37 p.

5.6. Ugdymo įstaigos sklypo/teritorijos priežiūra

Statiniuose, kuriuose bus vykdoma ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programa, steigiant naujas grupes, sklypo / teritorijos dydis yra nustatomas atsižvelgiant į planuojamą vaikų skaičių. Minimali neužstatyta sklypo / teritorijos dalis, skirta vaikų žaidimų aikštelėms, turi būti ne mažesnė kaip po 6 kv. m ploto vienam vaikui.

5.6.1. Ugdymo įstaigos teritorija yra prižiūrima

Sklypas / teritorija, kuriame vykdoma ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programa, turi būti prižiūrima, pavyzdžiui, žolė turi būti nušienauta.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos higienos normos HN 75:2010 "Įstaiga, vykdanči ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programą. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai", 63 p.

5.6.2. Smėlio dėžės tvarkomos saugiai

Smėlis vaikų žaidimų aikštelių smėlio dėžėse turi būti keičiamas ar atnaujinamas kiekvieną pavasarį ir pagal epidemiologines reikmes. Smėlyje neturi būti askaridžių, plaukagalvių, toksokarų kiaušinių. Pakeitus ar atnaujinus smėlį smėlio dėžėse turi būti atliekamas smėlio parazitologinis tyrimas, jei smėlio tyrimo rezultatų nepateikė smėlio tiekėjas.

Kai nenaudojamos, smėlio dėžės turi būti uždengiamos, taip apsaugant smėlį nuo užteršimo. Darbuotojai, keičiantys smėlį, turi naudoti asmenines apsaugos priemones (pirštines) ir laikytis higienos reikalavimų.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos higienos normos HN 75:2010 "Įstaiga, vykdanči ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programą. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai", 64-65 p.

5.6.3. Įrenginiai, esantys įstaigos teritorijoje, patalpose yra saugūs

Sklypas / teritorija ir patalpos, kuriose vykdoma ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programa, ir jose esantys įrenginiai turi būti saugūs, įrengti ir prižiūrimi taip, kad juos naudojant būtų išvengta nelaimingų atsitikimų (paslydimo, kritimo, susidūrimo, nudegimo, nutrenkimo, sužalojimo elektros srove, sprogo ir pan.).

Visi sklype / teritorijoje esantys įrenginiai turi būti saugūs, t. y. patikimai pritvirtinti, išdėstyti saugiu atstumu, turi atitikti vaikų amžių ir ūgį, ugdymo poreikius.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos higienos norma HN 75:2016 „Ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programų vykdymo bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“, 12 p., 18 p.

5.6.4. Įstaigos teritorija yra aptverta

Statinio, kuriame vykdoma ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programa, sklypas / teritorija arba šio sklypo / teritorijos dalis, kurioje įrengtos vaikų žaidimų aikštelės, turi būti aptverta ne žemesne kaip 1,5 m aukščio tvora.

Tokiu būdu yra užtikrinama ne tik vaikų sauga, bet ir darbuotojų sauga nuo pašalinių asmenų patekimo į įstaigos teritoriją.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos higienos norma HN 75:2016 „Ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programų vykdymo bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“, 17 p.

5.6.5. Vaikų žaidimų aikštelės dangą yra saugi

Žaidimų aikštelės turi būti prižiūrimos ir valomos. Žolė turi būti nušienauta. Žiemą takeliai turi būti neslidūs. Žaidimų aikštelės dangą, įrangą ir jos išdėstymą turi atitikti Lietuvos higienos normoje HN 131:2015 „Vaikų žaidimų aikštelės ir patalpos. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ nurodytą Lietuvos standartų ar tapačių standartų reikalavimus.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos higienos normos HN 131:2015 „Vaikų žaidimų aikštelės ir patalpos. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ 16 p.

5.7. Skalbyka

Ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programų vykdymo vietoje naudojami skalbiniai turi būti skalbiami viešojoje skalbykloje, kuriai teisės akto nustatyta tvarka išduotas leidimas-higienos pasas, arba ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programų vykdymo vietoje įrengtoje skalbykloje.

Pagrindiniai rizikos veiksniai: elektros srovė (įtampa), dulkės, naudojamos cheminės medžiagos (mišiniai), nepakankamas darbo vietos apšvietimas, paslydimas (pargriuvimas), krovinių tvarkymas rankomis, netinkamas mikroklimatas (temperatūra, drėgmė, ventiliacija), praėjimo kelių užvertimas ir užgriozdinimas pašaliniais daiktais.

5.7.1. Yra numatytos vietos nešvariems skalbiniais rinkti ir rūšiuoti; švariems skalbiniais laikyti

Ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programų vykdymo vietoje, kurioje nėra skalbyklos, turi būti numatyta vieta nešvariems skalbiniams rinkti ir rūšiuoti, vieta (-os) švariems skalbiniams laikyti (spinta, lentynos ar pan.).

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos higienos normos HN 75:2010 "Įstaiga, vykdanči ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programą. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai" 32.2 p.

5.7.2. Naudojamos cheminės medžiagos (mišiniai) turi saugos duomenų lapus

Būtina turėti visų naudojamų pavojingų cheminių medžiagų (mišinių) saugos duomenų lapus (SDL). SDL privalo pateikti cheminės medžiagos tiekėjas (lietuvių kalba). SDL turi būti visoms pavojingoms cheminėms medžiagoms (mišiniams), kurie kelia pavojų darbuotojų saugai ir sveikatai. Darbdaviui svarbu išnagrinėti saugos duomenų lapus, įvertinti kiekvienos naudojamos cheminės medžiagos keliamą pavojų ir parinkti saugiausius naudojimo būdus. Darbuotojai, dirbantys su cheminėmis medžiagomis, turi būti supažindinti su SDL pateiktais nurodymais dėl atsargumo priemonių, asmeninių apsaugos priemonių naudojimo.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas, 18 str. 4 d

5.7.3. Darbuotojai yra mokomi saugiai dirbti su pavojingomis cheminėmis medžiagomis

Vadovaujantis Pavojingų darbų sąrašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugsėjo 3 d. nutarimu Nr. 1386, 3.2 p. darbas su pavojingomis cheminėmis medžiagomis ir preparatais yra priskiriamas prie pavojingų darbų. Darbuotojai, kurių bet kokia veikla (darbas) susijusi su pavojingomis cheminėmis medžiagomis bei preparatais privalo būti instruktuoti ir apmokyti saugiai dirbti su konkrečiomis pavojingomis cheminėmis medžiagomis bei preparatais. Darbuotojų mokymo tvarką numato darbdavys.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas, 18 str. 3 d.

5.7.4. Dirbant su cheminėmis medžiagomis naudojamos tinkamos asmeninės apsaugos priemonės

Dirbant su cheminėmis medžiagomis (mišiniais) darbuotojai gali būti paveikti:

- **įkvepiant** garų, dujų, rūko ar dulkių;
- **kontaktuojant** pavojingai medžiagai su oda;
- **kontaktuojant** pavojingai medžiagai su akimis;
- **praryjant** (atsitiktinai, "nehigieniškas elgesys");
- **pažeidus odą** (pvz., aštriais instrumentais).

Siekiant apsaugoti darbuotojus, juos būtina aprūpinti tinkamomis asmeninėmis apsaugos priemonėmis, kurias nurodo konkrečios cheminės medžiagos (mišinio) gamintojas (tiekėjas) pateikiamame saugos duomenų lape. Taip pat svarbu užtikrinti, kad darbuotojai naudotų jiems

išduotas asmenines apsaugos priemonės.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas, 28 str. 2 d.

5.7.5. Lyginimas atliekamas saugiai

Atliekant lyginimo darbus, dažnai naudojamos įvairios lyginimo sistemos, paprasti lygintuvai, lyginimo lentos, lyginimo presai, garinimo įrenginiai ir kt. **Dėl perkaitinimo pavojaus, gamintojai draudžia lyginimo sistemas prie elektros tinklo prijungti naudojant sudėtinius lizdus arba ilgintuvus.** Lyginimo sistemas galima naudoti tik tada, kai yra sumontuoti visi nuimami išoriniai dangčiai (apsaugai). Išsiveržiantys karšti garai, karštas lygintuvo padas, lygintuvui gretimi paviršiai ir garinio lygintuvo purkštukai labai įkaista, todėl yra labai didelis pavojus darbuotojams nudegti odą. Lygintuvus, lyginimo sistemas galima valyti tik jiems atvėsus. Lyginimo įrenginius statykite tik ant lygaus ir tvirto paviršiaus, eksploatuokite tik taip kaip nurodė gamintojas. Karštų garų srovę draudžiama nukreipti į save, kitus darbuotojus, elektros prietaisus.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Darbo įrenginių naudojimo bendrieji nuostatai, 6 p., 7 p.

5.7.6. Lyginant kontroliuojamas darbo sunkumas

Lyginimas reikalauja daug fizinės jėgos, ir yra priskiriamas statiniam darbui, nes darbuotojai ilgą laiką dirba stovėdami prie lyginimo lentos ar preso ir viena ranka kelia lygintuvą/presą, o kita ranka - prilaiko audinį.

Darbo sunkumas

– fizinė įtampa, reikalinga atlikti dinaminį ir / ar statinį darbą, susijusį su kroviniu kėlimu rankomis ir / ar pernešimu, daugkartiniais pasilenkimais, nuolat pasikartojančiais rankų judesiais, ilgalaikiu kroviniu laikymu ir nepatogia darbo poza. Labai svarbu, užtikrinti, kad darbuotojai dėvėtų patogią avalynę.

Nuorodos į teisės aktus

Ergonominių rizikos veiksnių tyrimo metodiniai nurodymai, 4.3 p., 4.8.p.,16 p. , 1 priedas

5.7.7. Skalbyklose nėra įrengti atskiri traukos kanalai (ištraukiamoji ventiliacija)

Patalpose, kuriose vykdoma ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programa, skalbykloje (jei yra įrengta) turi būti įrengti atskiri traukos kanalai.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos higienos norma HN 75:2016 „Ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programų vykdymo bendrieji sveikatos saugos reikalavimai", 57.3 p.

5.8. Valymas

Šis modulis apima patalpų, kuriose vykdoma ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programa, naudojamų įrenginių, tualetų-prausyklų ir kitų daiktų priežiūrą ir valymą.

5.8.1. Patalpos ir jose esantys įrenginiai yra prižiūrimi tinkamai

Patalpos, kuriose vykdoma ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programa, ir jose esantys įrenginiai ir kitas inventorių turi būti švarūs. Patalpos ir jose esantys įrenginiai turi būti tvarkomi, **valomi kiekvieną dieną drėgnu būdu ir pagal poreikį**, o santechniniai įrenginiai (unitazai, praustuvės ir pan.) turi būti techniškai tvarkingi ir švarūs visą laiką.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos higienos norma HN 75:2010 "Įstaiga, vykdanči ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programą. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai", 67.1-67.2 p.

5.8.2. Valymo ir dezinfekcijos priemonės naudojamos saugiai

Valymo ir dezinfekcijos priemonės turi būti laikomos ne tik vaikams, bet ir kitiems darbuotojams neprieinamoje vietoje. Tualetų-prausyklų valymo inventorių turi būti paženklintas. Švarus ir sausas tualetų-prausyklų valymo inventorių laikomas atskirai nuo kitų grupės patalpų valymo inventoriaus tam skirtoje vietoje. Patalynė, rankšluosčiai (jei naudojami ne vienkartiniai) keičiami juos sutepus, bet ne rečiau kaip vieną kartą per savaitę savaitinėse grupėse ir vieną kartą per dvi savaites – dieninėse grupėse.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos higienos norma HN 75:2010 "Įstaiga, vykdanči ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programą. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai", 67.3-67.4 p.

5.8.3. Atliekamas privalomasis profilaktinis aplinkos kenksmingumo pašalinimas

Patalpose, kuriose vykdoma ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programa, turi nebūti graužikų ir nariuotakojų. Privalomasis profilaktinis aplinkos kenksmingumo pašalinimas (dezinfekcija, dezinfekcija, deratizacija) atliekamas teisės akto nustatyta tvarka. Draudžiama atlikti privalomąjį profilaktinį aplinkos kenksmingumo pašalinimą (dezinfekciją, dezinfekciją, deratizaciją) vaikams esant patalpose. Įmonių, įstaigų, organizacijų administracijos privalomąjį profilaktinį aplinkos kenksmingumo pašalinimą (dezinfekciją, dezinfekciją, deratizaciją) turi organizuoti savo objektuose pagal sutartis su licencijuotomis privalomojo profilaktinio aplinkos kenksmingumo pašalinimo paslaugas teikiančiomis įmonėmis.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
----------	------------	-----------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos higienos norma HN 75:2010 "Įstaiga, vykdanči ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programą. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai", 72-75 p.

Privalomojo profilaktinio aplinkos kenksmingumo pašalinimo (dezinfekcijos, dezinfekcijos, deratizacijos) tvarkos aprašas, 11 p.

5.8.4. Valymo priemonės naudojamos pagal paskirtį

Visos valymo priemonės (cheminių medžiagų mišiniai) turi būti naudojamos pagal paskirtį. Asmenys, dirbantys su valymo, dezinfekcijos priemonėmis, turi vadovautis gamintojų instrukcijomis, gamintojų ar tiekėjų saugos duomenų lapuose nurodytais sveikatos saugos reikalavimais.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos higienos norma HN 75:2010 "Įstaiga, vykdanči ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programą. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai", 76-77 p.

5.8.5. Užtikrinama, kad ant sienų, lubų nebūtų pelėsių

Patalpų naudojimo metu atsiradę sienų, lubų, grindų, įrenginių ar inventoriaus defektai, galintys turėti įtakos vaikų sveikatai ir saugumui, šalinami nedelsiant. Ant patalpų sienų, lubų neturi būti matomų pelėsių.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Lietuvos higienos norma HN 75:2010 "Įstaiga, vykdanči ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programą. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai", 78 p.

5.8.6. Atliekamas užkrečiamųjų ligų židinių privalomasis aplinkos kenksmingumo pašalinimas

Nustačius ar įtarus užkrečiamosios ligos atvejį ar (ir) protrūkį, patalpos, įrenginiai, žaislai, inventorius valomi, dezinfekuojami pagal specialistų, vykdančių užkrečiamųjų ligų epidemiologinę priežiūrą ir kontrolę, nurodymus. Užkrečiamųjų ligų židinių privalomasis aplinkos kenksmingumo pašalinimas atliekamas teisės aktuose nustatyta tvarka.

ATITINKA	NEATITINKA	NEAKTUALU
-----------------	-------------------	------------------

Nuorodos į teisės aktus

Užkrečiamųjų ligų židinių privalomojo aplinkos kenksmingumo pašalinimo tvarkos aprašas; Lietuvos higienos norma HN 75:2010 "Įstaiga, vykdanči ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programą. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai", 74-75 p.